KOMMISSIONEN

KOMMISSIONENS BESLUTNING

af 22. juli 1993

om de spanske myndigheders støtte i forbindelse med CENEMESA/CADEMESA/ CONELEC's salg af visse udvalgte aktiver til Asea-Brown Boveri

(Kun den spanske udgave er autentisk)

(93/627/EØF)

KOMMISSIONEN FOR DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABER HAR —

under henvisning til traktaten om oprettelse af Det Europæiske Økonomiske Fællesskab, særlig artikel 93, stk. 2, første afsnit,

efter at have givet de interesserede parter en frist til at fremsætte deres bemærkninger i overensstemmelse med nævnte artikel 93, under henvisning til disse bemærkninger, og

ud fra følgende betragtninger:

I

Den såkaldte CENEMESA-gruppe (»CCC«) blev dannet af følgende tre privatejede virksomheder med henblik på produktion af tungt elektrisk udstyr:

— Constructora Nacional de Maquinaria Eléctrica, SA (»CENEMESA«)

— Catalana de Maquinaria Eléctrica, SA (»CADEMESA«) og

— Constructora Nacional de Equipos Eléctricos, SA (»CONELEC«).

Disse tre virksomheder drev otte fabrikker i seks forskellige autonome samfund i Spanien:

Virksomhed	Fabrikker i	Autonome samfund
CENEMESA	Córdoba	Andalusien
	Erándio (Vizcaya)	Baskerlandet
	Reinosa	Kantabrien
	Madrid	Madrid
	Valladolid	Kastilien-León
CADEMESA	Sabadell (Barcelona)	Katalonien
CONELEC	Galindo (Vizcaya)	Baskerlandet
	Trápaga (Vizcaya)	Baskerlandet

Ovennævnte fabrikker ejes og drives i dag af en række datterselskaber af den internationale koncern Asea-Brown Boveri, i det følgende benævnt ABB (se nedenfor).

I slutningen af 1988 tegnede ovennævnte fabrikker sig for 50 % af den spanske produktionskapacitet inden for elektrisk udstyr. De beskæftigede 5 102 personer svarende til 47 % af sektorens samlede arbejdsstyrke. Hovedprodukterne omfattede transformatorer, generatorer, industri- og banemotorer og fordelingsanlæg.

CCC-gruppen blev dannet i midten af 1980'erne, da flere internationale virksomheder besluttede at opgive deres industrielle aktiviteter i Spanien som følge af den langvarige, verdensomspændende krise inden for produktionsmiddelsektoren:

I oktober 1983 indgav Westinghouse Española, SA (et spansk datterselskab af den internationale koncern Westinghouse Electric) som følge af finansielle problemer en begæring om betalingsstandsning. Samtidig indledte repræsentanter for den internationale koncern forhandlinger med de spanske myndigheder om salg af det spanske datterselskab, som ellers ville være blevet likvideret.

Som et resultat af disse forhandlinger indvilligede Westinghouse Electric i at sælge sin aktiepost på 98 % i det spanske datterselskab til den symbolske pris af 1 pta. pr. aktie til Arbobyl Ltd, et privatejet britisk selskab specialiseret i overtagelse af kriseramte virksomheder. Efter denne transaktion ændrede Westinghouse Española, SA sit navn til CENEMESA.

I december 1985 solgte den internationale koncern Brown Boveri sin aktiepost på 100 % i sit spanske datterselskab Brown Bovery de España, SA til CENEMESA for 450 mio. pta. Brown Bovery de España ændrede senere navn til CADEMESA.

Og i december 1986 overtog CENEMESA 50,1 % af aktiekapitalen i CONELEC fra forskellige aktionærer. Det skal bemærkes, at CONELEC var det nye navn, som General Eléctrica Española, SA fik efter sin betalingsstandsning i 1984, og efter at virksomhedens moderselskab — den internationale koncern General Electric — havde udvandet sin kontrollerende kapitalandel ved at konvertere udestående kreditorgæld til kapital.

Som følge af ovennævnte transaktioner havde det private selskab Arbobyl direkte eller indirekte overtaget kontrollen med CENEMESA, CADEMESA og CONELEC ved udgangen af 1986.

Under sin nye hovedaktionærs ansvar forelagde CCC-gruppen det spanske industriministerium en række omstruktureringsplaner med henblik på at opnå offentlig støtte til gennemførelsen af planerne. I mellemtiden fortsatte forværringen af CCC's økonomiske situation. I tidsrummet 1986-1988 pådrog CCC sig et samlet tab på 14,984 mia. pta., medens gruppens omsætning bevægede sig fra 17,475 mia. pta. i 1986 til 18,143 mia. pta. i 1988.

II

Foranlediget af en klage fra en konkurrent til CCC anmodede Kommissionen ved skrivelse af 3. april 1987 de spanske myndigheder om oplysninger om enhver støtte, som de indtil da havde ydet til virksomhederne i CCC-gruppen. De spanske myndigheder blev også anmodet om at oplyse, om de havde givet tilsagn om anden fremtidig støtte til CCC. De spanske myndigheder svarede ved skrivelser af 7. juli og 6. oktober 1987. De meddelte Kommissionen, at regeringerne i adskillige autonome samfund havde ydet begrænset støtte til CCC, enten forud for Spaniens tiltrædelse af EF eller i henhold til ordninger, som var blevet anmeldt til Kommissionen efter tiltrædelsen. De spanske myndigheder kunne også oplyse, at centralregeringen ikke havde ydet nogen form for støtte til gruppen efter tiltrædelsen.

Næsten et år efter at have indgivet sin klage henledte den samme konkurrent Kommissionens opmærksomhed på forskellige støttebeløb anslået til 25 mia. pta., som den spanske centralregering og regeringerne i flere autonome samfund efter sigende havde ydet til dækning af udgifterne forbundet med en væsentlig nedskæring af CCC's arbejdsstyrke. Ved skrivelse af 1. marts 1988 anmodede Kommissionen derfor de spanske myndigheder om alle relevante oplysninger vedrørende disse påståede offentlige interventioner.

Ved telex af 25. maj 1988 meddelte de spanske myndigheder Kommissionen, at siden deres sidste meddelelse af 6. oktober 1987 havde hverken centralregeringen eller regeringerne i de autonome samfund ydet støtte til CCC. De spanske myndigheder bemærkede også, at de var i færd med at udforme bestemte støtteforanstaltninger af social og arbejdsmarkedsmæssig karakter. De nærmere vilkår for disse støtteforanstaltninger var dog endnu ikke blevet fastlagt.

Ved skrivelse af 26. december 1989 til Kommissionen insisterede den samme klagende virksomhed på, at der var hold i forlydenderne om de interventioner, virksomheden havde angivet i sin tidligere klage.

Flere dage senere under et møde den 3. januar 1990 mellem repræsentanter for det spanske industriministerium og kabinettet for kommissæren med ansvar for konkurrencepolitik rejste førstnævnte en bestemt sag, i hvilken de efter eget udsagn søgte Kommissionens råd. Mere specifikt redegjorde de spanske repræsentanter kort for hovedlinjerne i visse forhandlinger, som den spanske stat havde indledt i forbindelse med CCC-gruppen. De bemærkede, at efter de spanske myndigheders opfattelse indeholdt gennemførelsen af resultaterne af disse forhandlinger ikke noget element af statsstøtte. De fortalte også, at de spanske myndigheder var villige til at fremlægge alle nødvendige oplysninger. Det skal bemærkes, at de spanske repræsentanter ikke fremlagde noget skriftligt dokument om de mundtligt fremstillede forhold.

Ved skrivelse af 12. januar 1990 anmodede Kommissionen de spanske myndigheder om at tilsende den alle relevante oplysninger.

De spanske myndigheder indsendte de første oplysninger ved skrivelser af 14. februar, 28. februar og 5. april 1990 (se kapitel III). Det skal også bemærkes, at der den 23. februar 1990 blev afholdt et teknisk møde mellem repræsentanter for de spanske myndigheder og Kommissionen.

Senere, nemlig på to møder afholdt den 10. og 28. maj 1990, drøftede den spanske industriminister og kommissæren med ansvar for konkurrencepolitikken CCC-sagen. I betragtning af sagens komplicerede karakter blev de på det sidste af disse to møder enige om, at de spanske myndigheder skulle anmodes om at fremlægge yderligere oplysninger for at kaste lys over visse uklare punkter vedrørende de offentlige interventioner, således at Kommissionen kunne vurdere dem ordentligt. Parterne blev også enige om, at Kommissionen ville analysere svaret op på dette grundlag beslutte, hvad der efterfølgende skulle ske.

Uventet og i strid med ovennævnte aftalte procedure for den videre behandling af denne sag henholdt de spanske myndigheder sig i en kort skrivelse af 15. juni 1990 til EF-Domstolens dom i sag 120/73 (Lorenz [1]) og meddelte Kommissionen, at de nu ville gennemføre gældssaneringsaftalen for CCC-gruppen (se kapitel III i denne beslutning).

Som svar på de spanske myndigheders meddelelse underrettede Kommissionen straks, ved skrivelse af 20. juni 1990 underskrevet af kommissæren med ansvar for

[1] Sml. 1973, s. 1471.

konkurrencepolitikken, den spanske industriminister om, at den spanske regering ikke burde præsentere Kommissionen for et »fait accompli«, som var i strid med den aftalte procedure for vurderingen af interventionerne. I samme skrivelse anmodede Kommissionen også om yderligere oplysninger, jf. den tidligere indgåede aftale.

Ved skrivelse af 24. juli 1990 nægtede den spanske industriminister at imødekomme Kommissionens begæring om oplysninger. I sin skrivelse erkendte industriministeren, at han havde aftalt med kommissæren, at før der blev taget endelig stilling til sagen, skulle Kommissionen fremsætte en begæring om supplerende oplysninger til brug for en fuldstændig undersøgelse af interventionerne. Han begrundede imidlertid gennemførelsen af de offentlige interventioner med den tvingende nødvendighed af at gøre en ende på den uholdbare situation for virksomhederne i CCC-gruppen.

Over for denne situation besluttede Kommissionen den 25. juli 1990 at indlede proceduren i EØF-traktatens artikel 93, stk. 2, over for de spanske myndigheders interventioner til fordel for CENEMESA, CONELEC og CADEMESA i forbindelse med salget af deres aktiver til ABB. Kommissionen var af den opfattelse, at disse interventioner øjensynligt indeholdt statsstøtteelementer som omhandlet i EØF-traktatens artikel 92, stk. 1, og at disse støtteelementer ikke kunne henføres under en af de undtagelser fra reglen om statsstøttes uforenelighed med fællesmarkedet, som er angivet i EØF-traktatens artikel 92, stk. 2 og 3.

Den 11. december 1990 anlagde Spanien en sag ved EF-Domstolen med nedlæggelse af påstand om annullation af Kommissionens beslutning om at indlede den i EØF-traktatens artikel 93, stk. 2, fastsatte procedure (sag C-312/90, Kongeriget Spanien mod Kommissionen (1)).

III

Som ovenfor nævnt i kapitel II havde de spanske myndigheder fremlagt visse oplysninger ved skrivelser af 14. og 28. februar samt 5. april 1990, inden Kommissionen besluttede at indlede proceduren.

Ved deres skrivelse af 14. februar 1990 meddelte de spanske myndigheder Kommissionen, at selv om CCC-gruppen ikke havde været i stand til præsentere det spanske industriministerium for et acceptabelt omstruktureringsprogram (se kapital I i denne beslutning), havde den spanske centralregering den 27. december 1987 ydet CCC ekstraordinær støtte til dækning af udgifterne forbundet med en nedskæring på 1 612 ansatte af gruppens samlede arbejdsstyrke. Retsgrundlaget for støtten var den støtteordning, der var blevet indført ved lov nr. 27/1984 af 26. juli 1984 om industriel omlægning og reindustrialisering. De spanske myndigheder meddelte også, at selv om støtteforanstaltningerne allerede var blevet vedtaget, var de opmærksomme på, at afskedigelserne alene ikke ville kunne sikre CCC's overlevelse. For at redde gruppen var det efter deres opfattelse også nødvendigt at finde en ny aktionær, der kunne bidrage med de fornødne finansielle ressourcer og sikre den fornødne teknologioverførsel.

Det skal bemærkes, at disse oplysninger stod i skærende modsætning til den meddelelse, som de spanske myndigheder tidligere havde tilsendt Kommissionen ved telex af 25. maj 1988 (se kapitel II), hvoraf det fremgik, at de spanske myndigheder endnu ikke havde ydet CCC nogen form for støtte, og at de stadig var i færd med at undersøge visse endnu ikke definerede støtteforanstaltninger.

I skrivelsen af 14. februar 1990 blev det også forklaret, at med henblik på at finde en nye aktionær havde det spanske industriministerium (selv om staten ikke var ejer af gruppen) siden september 1988 henvendt sig til adskillige multinationale selskaber, som kunne være interesseret i at overtage CCC, nemlig Alsthom, ABB, Mitsubishi og Siemens. I henhold til oplysninger afgivet efter forhandlinger i august 1989 havde de spanske myndigheder endelig accepteret et tilbud fra ABB om at overtage CCC på følgende vilkår:

— afvikling af CCC

— salg af alle gruppens aktiver: ABB ville købe de »industrielle aktiver« for 7 mia. pta., medens resten — fri for arbejdsmæssige udgifter — ville blive tilkendt de offentlige kreditorer

— gennemførelse af en omstruktureringsplan forhandlet på plads med fagforeningerne

— reduktion af gruppens produktionskapacitet gennem lukning af fabrikkerne i Erándio og Valladolid.

Med hensyn til planen for omlægning af arbejdsstyrken udtalte de spanske myndigheder, at der var blevet indgået en aftale med fagforeningerne og ABB indeholdende følgende punkter:

— ABB ville genansætte 2 915 af CCC-gruppens 5 102 ansatte

— staten skulle anvende den allerede i december 1987 godkendte støtte til at dække omkostningerne forbundet med førtidspensionering af 1 666 ansatte

— der skulle oprettes en pensionsfond for afskedigede medarbejdere

— ABB skulle finansiere særlige ordninger for at sikre nedlæggelsen af yderligere 521 stillinger, der ikke var omfattet af førnævnte førtidspensioneringsordning.

(1) Endnu ikke offentliggjort.

De spanske myndigheder forklarede, at denne aftale med ABB ville gøre det muligt at opfylde to målsætninger, nemlig på den ene side at sikre den fremtidige overlevelse af CCC-gruppens industrielle aktiviteter og på den anden side at skaffe dækning for så stor en del af de offentlige kreditorers tilgodehavender som muligt. Med hensyn til sidstnævnte blev det meddelt Kommissionen, at CCC pr. 31. december 1989 skyldte staten 35,91 mia. pta. fordelt således: 19,02 mia. pta. til de nationale socialsikringsmyndigheder, 9,102 mia. pta. til skattemyndighederne i autonome samfund, 2,463 mia. pta. til de nationale skattemyndigheder og 5,325 mia. pta. til en statsejet bank (»Banco de Crédito Industrial«).

Ved skrivelse af 28. februar 1990 fortalte de spanske myndigheder, at de 7 mia. pta. som ABB tilbød, var mere end en fordobling af de tilbud, som andre multinationale selskaber havde fremsat. De spanske myndigheder gav imidlertid ingen andre oplysninger om de tilbud, de øjensynligt havde afvist. De præciserede også, at de aktiver, som ABB ikke overtog, ville blive afhændet, og indtægterne herfra ville tilfalde de offentlige kreditorer. De spanske myndigheder skønnede, at salget ville indbringe omkring 7 mia. pta. På den anden side forklarede de, at fagforeningerne havde accepteret aftalen med ABB, fordi de førtidspensionerede ansatte ville drage fordel af den støtte, som den spanske centralregering havde godkendt allerede i 1987 i medfør af lov 27/1984. De meddelte også, at statens udgifter til støtte ydet i henhold til denne lov ville andrage 15,019 mia. pta., som ville blive udbetalt i perioden 1990 til 2000.

De spanske myndigheder understregede, at denne støtte tjente sociale formål, og at den ville blive udbetalt direkte til de ansatte uden at gå gennem virksomhedernes regnskaber. De meddelte også, at ABB-transaktionen ville blive behandlet efter den generelle skattelovgivning. Det bemærkes endelig, at i modstrid med oplysningerne i den foregående meddelelse tilkendegav de spanske myndigheder nu, at kun fabrikken i Erándio ville blive lukket.

Ved skrivelse af 5. april 1990 tilsendte de spanske myndigheder Kommissionen en kopi af et dokumentudkast med titlen »Aftale om likvidation og tilkendelse af CCC-gruppens aktiver som erstatning for gruppens gæld til offentlige kreditorer«. Parterne til dette udkast til en kompromisaftale var CCC, ABB og staten. Ifølge aftalevilkårene påtog ABB og den spanske stat sig følgende forpligtelser:

— CCC's forskellige offentlige kreditorer ville

  — opgive deres krav på 35,91 mia. pta. fra CCC og

  — ensidigt give afkald på deres pant i CCC's aktiver,

hvis

— ABB

  — overtog visse udvalgte anlægsaktiver fra CCC — fri for arbejdsmarkedsmæssige udgifter — og CCC's omsætningsaktiver og kortfristede gæld for 7 mia. pta.

  — genansatte 2 915 af CCC's ansatte

  — overførte teknologi til de industrielle aktiviteter på fabrikkerne og

  — investerede 5,6 mia. pta. i de efterfølgende fire år i overensstemmelse med den industriplan, som ABB havde forelagt de spanske myndigheder.

Ifølge dette aftaleudkast skulle ABB beholde de erhvervede aktiver i mindst tre år. På den anden side syntes en obskurt affattet bestemmelse i dette dokument at antyde, at de 7 mia. pta., som ABB skulle betale for de udvalgte aktiver, ikke ville gå til dækning af de offentlige kreditorers tilgodehavender, men til dækning af forpligtelser af arbejdsmarkedsmæssig karakter.

I modsætning til den foregående skrivelse fra de spanske myndigheder fremgik det igen af denne meddelelse, at to af CCC's fabrikker, nemlig fabrikkerne i Erándio og Valladolid, ville blive lukket ved udmøntningen af den indgåede aftale.

Det skal endelig bemærkes, at visse dele af aftaleudkastet syntes at antyde, at CCC-virksomhedernes interesser ville blive varetaget af et operativt datterselskab af ABB oprettet til dette formål.

IV

Kommissionens beslutning om at indlede proceduren i EØF-traktatens artikel 93, stk. 2, blev meddelt den spanske regering ved skrivelse af 3. august 1990. I denne skrivelse blev den spanske regering opfordret til at fremsætte sine bemærkninger til sagen og i øvrigt tilsende Kommissionen alle de oplysninger, der var nødvendige for at kunne foretage en komplet vurdering af, om støtteelementerne i de spanske myndigheders interventioner var forenelige med fællesmarkedet.

I særdeleshed gentog Kommissionen sin anmodning til den spanske regering om at besvare de spørgsmål, den tidligere havde stillet i en skrivelse af 20. juni 1990. Disse spørgsmål vedrørte bestemte vigtige aspekter af de offentlige interventioner, som de spanske myndigheder enten ikke havde givet oplysninger om, eller som endnu ikke var tilstrækkeligt afklaret til, at der kunne tages ordentlig stilling til interventionerne.

Kommissionen havde i den pågældende skrivelse bl.a. anmodet om følgende oplysninger: oplysninger om enhver støtte, som de autonome eller lokale myndigheder allerede havde ydet eller agtede at yde; en kopi af korrespondancen med byderne på CCC og af aftalememorandummet med ABB; navnene på og oplysninger om kontrollende andele og ejerforhold i de selskaber, der havde deltaget i forhandlingerne om overtagelse af CCC, samt oplysninger om den rolle, disse selskaber havde spillet; oplysninger om eventuelle tilsagn indgået af forhandlingsparterne, dvs. staten, ejerne, køberne, fagforeningerne; oplysninger om købernes fremtidige omstruktureringsplaner og industriplaner med angivelse af CCC-fabrikkernes aktuelle produktionskapacitet og forventede produktionskapacitet i de efterfølgende fem år osv. Det skal bemærkes, at som ved alle andre tilfælde af støtte til kriseramte virksomheder var dette sidste spørgsmål af altafgørende betydning for vurderingen af, om de offentlige interventioner var forenelige med fællesmarkedet.

De øvrige medlemsstater og andre interesserede parter blev underrettet om Kommissionens beslutning gennem offentliggørelse i *De Europæiske Fællesskabers Tidende* af 31. oktober 1990 af skrivelsen til den spanske regering.

De spanske regering fremsatte sine bemærkninger i skrivelse af 4. oktober 1990. For det første udtalte den spanske regering, at den kun fremsatte sine bemærkninger i medfør af den generelle forpligtelse til at samarbejde med EF-institutionerne, eftersom den ikke kunne acceptere gyldigheden af den indledte procedure. Den spanske regering bestred gyldigheden ved at hævde, at interventionerne var blevet anmeldt som påkrævet, og at Kommissionen ikke havde truffet beslutning senest to måneder efter at have modtaget de sidste oplysninger.

Af oplysningerne fra den spanske regering fremgik det også, at de forskellige offentlige interventioner, som var omfattet af denne sag, skulle betragtes som én enkelt transaktion gennemført som udenretslig aftale, i henhold til hvilken en debitorvirksomheds aktiver blev afhændet for at betale dens gæld. Det eneste særlige aspekt ved denne aftale var, at eftersom der var offentlige institutioner involveret, krævede den spanske lovgivning bestemte proceduremæssige krav opfyldt, nemlig en afgørelse fra det spanske statsråd og en godkendelse ved kongeligt dekret.

Hvad angik de supplerende oplysninger, som Kommissionen havde anmodet om, understregede den spanske regering, at de enten allerede var blevet tilsendt Kommissionen eller var irrelevante for behandlingen af sagen. Ikke desto mindre afgav den spanske regering enkelte supplerende oplysninger.

Den spanske meddelelse indeholdt bl.a. en kopi af kongeligt dekret nr. 810/1990 af 15. juni 1990, ved hvilket den spanske regering havde godkendt aftalen mellem CCC, ABB og staten, samt en kopi af den aftale, som parterne faktisk havde undertegnet den 3. juli 1990. Den indeholdt også kopier af visse dokumenter, som Kommissionen tidligere havde anmodet om, men ikke modtaget, herunder teksten til aftalen af 29. december 1989 mellem ABB, fagforeningerne og staten vedrørende den indbyrdes fordeling af udgifterne til omlægningen af CCC's arbejdstyrke og en kopi af et dokument benævnt »Industriplan« fra ABB til de spanske myndigheder.

Disse oplysninger skabte klarhed om visse vigtige aspekter af de offentlige interventioner, som var uklare og tvetydige før indledningen af proceduren i EØF-traktatens artikel 93, stk. 2.

Således viste de nye oplysninger, at interventionerne foretaget af alle de parter, der var involveret i salget af CCC's aktiver, var led i en tidligere aftalt strategi mellem de spanske myndigheder og ABB, som tog sigte på at redde disse virksomheders industrielle aktiviteter, idet man samtidig forsøgte at bryde de juridiske bindinger mellem køberne af CCC's aktiver for på den måde at hindre, at der på papir kunne opstå noget ansvar i fremtiden. I det følgende redegøres der for det historiske forløb af den praktiske udmøntning af denne strategi:

1. *ABB stifter ESENE Uno SA, der skal varetage forhandlingerne og overtage kontrollen med CCC med henblik på transaktionen*

I strid med tidligere oplysninger meddelte den spanske regering nu, at blandt de selskaber, som havde fået tilbud om at overtage CCC, var det kun ABB, der havde afgivet et fast tilbud, eftersom alle de øvrige potentielle bydere havde trukket sig ud af forhandlingerne.

Efter at den spanske regering i august 1989 havde accepteret ABB's tilbud om at overtage CCC's industrielle aktiviteter, stiftede ABB et 100 % ejet datterselskab ved navn ESENE Uno SA ESENE Uno blev derefter af CCC beføjet til at varetage CCC-virksomhedernes interesser i forbindelse med forhandlingerne med forhandlingerne om formaliseringen og gennemførelsen af kompromisaftalen (se nr. 3). Ifølge de spanske myndigheder havde ESENE Uno SA en option på køb af CCC-aktier til den symbolske pris af 1 pta.

Det skal på dette sted bemærkes, at selv om ABB altså ikke havde købt aktierne i CCC, kontrollerede ABB reelt CCC gennem sit datterselskab ESENE Uno, som repræsenterede både CCC og ABB under forhandlingerne med de spanske myndigheder.

Det er også vigtigt at lægge mærke til det helt usædvanlige ved ovennævnte situation, som med al tydelighed viser, at det var en bevidst strategi, som de spanske myndigheder og ABB havde udtænkt: CCC's

interesser i forbindelse med forhandlingerne om salg af gruppens industrielle aktiver blev i sidste ende varetaget af et datterselskab af ABB, dvs. det selskab, der skulle overtage dem. Dette personsammenfald mellem sælget og køber er endnu mere åbenlyst i henseende til støtten til omlægning af arbejdsstyrken (se nr. 2) og viser, i hvor høj grad ABB har deltaget i denne transaktion.

2. *Aftalen med fagforeningerne*

Overbemandingen af CCC-gruppens forskellige virksomheder udgjorde en væsentlig trussel mod overlevelsesmulighederne for gruppens industrielle aktiviteter. For at tackle dette problem indledte ESENE Uno på vegne af ABB og de centrale myndigheder og uden indblanding fra CCC eneforhandlinger med fagforeningerne for at tilvejebringe en større nedskæring af CCC's arbejdsstyrke. Som et resultat af disse forhandlinger undertegnede de den 29. december 1989 en aftale om følgende:

— CCC's ansatte ville ikke modsætte sig ABB's planer om at overtage CCC's industrielle aktiviteter,

hvis

— ABB

  — genansatte 2 915 personer ud af CCC's samlede arbejdsstyrke på 5 102 personer

  — finansierede afskedigelsesgodtgørelser til 521 ansatte, som ikke var berettiget til støtte fra støtteordningen i lov 27/1984 (jf. de spanske myndigheders skrivelse af 14. februar 1990 som omtalt i kapitel III i denne beslutning), og

  — deltog, sammen med staten, i finansieringen af en pensionsfond for de afskedigede fra CCC,

og hvis

— staten

  — gennemførte regeringens beslutning af 27. december 1987 (se kapitel III) om finansiering af udgifterne forbundet med afskedigelse af 1 666 ansatte

  — garanterede fuld arbejdsløshedsunderstøttelse i to år for yderligere 521 ansatte, som skulle afskediges ved hjælp af særlige incitamenter, uanset deres understøttelsesrettigheder i henhold til den generelle spanske lovgivning, og

  — deltog i finansieringen af ovennævnte pensionsfond for de afskedigede.

Det skal på dette sted endnu en gang understreges, at CCC ikke deltog i forhandlingerne om nedskæringen af arbejdsstyrken på de pågældende fabrikker.

3) *Kompromisaftale*

Selv med overbemandingsproblemet løst var der stadig en anden faktor, som truede CCC's eksistens. Gruppen ville gå fallit, hvis den skulle tilbagebetale sin gæld. Hvad dette problem angik meddelte de spanske myndigheder, at pr. 31. december 1988 udviste gruppens konsoliderede finansielle stilling et minus på 19,161 mia. pta. med staten som hovedkreditor med ovennævnte tilgodehavender på 35,91 mia. pta. Der var skabt sikkerhed for denne gæld ved hjælp af pant eller præventiv registrering (anotación preventiva de embargo) i CCC's aktiver.

For at løse dette problem indgik ESENE Uno SA (ABB's datterselskab) på vegne af CCC, ABB og staten et kompromis om afvikling af CCC's gæld på de vilkår, der er redegjort for i kapitel III i denne beslutning.

Det skal bemærkes, at ordlyden af den faktisk indgåede aftale (som Kommissionen modtog fra den spanske regering efter indledningen af proceduren) for første gang gjorde det klart, at de 7 mia. pta. som ABB tilbød for de udvalgte aktiver, ikke var gået til staten/de offentlige kreditorer, men til CCC. Dette beløb udgjorde øjensynligt det maksimumsbeløb, som ABB var villig til at bidrage med til finansieringen af sine forpligtelser i henhold til aftalen indgået med fagforeningerne (dvs. nedlæggelse af 521 arbejdspladser ved hjælp af incitamenter, deltagelse i finansieringen af pensionsfonden). Derfor vil i hvert fald en del af de 7 mia. pta., som CCC modtog, blive anvendt til at opfylde de tilsagn, som ABB har indgået over for de ansatte, jf. aftalen med fagforeningerne (se nr. 2).

Det fremgår også af aftalen, at de udvalgte CCC-aktiver (bestående af samtlige anlægsaktiver med undtagelse af marginale grunde og bygninger) blev købt af over 20 forskellige datterselskaber af ABB i Spanien oprettet til formålet, herunder ABB Energía SA, ABB Generación SA, ABB Metrón SA, ABB Industria SA, ABB Motores SA, ABB Nortem SA, ABB Sabadell SA, ABB Galindo SA, ABB Trafodis SA, ABB Subestaciones SA, ABB Trafo SA, ABB Trafonor SA, ABB Trafosur SA, ABB Tracción SA, ABB Service SA, ABB Imasde SA, ABB Uno SA, ABB Dos SA, ABB Tres SA, ABB Cuatro SA, ABB Cinco SA, ABB Seis SA og ABB Siete SA.

I henhold til aftalen ville CCC kun beholde de marginale grunde og bygninger, som ABB ikke havde valgt. Det skal i denne forbindelse bemærkes, at i henhold til aftalen ville de aktiver, som ABB ikke valgte, imid-

lertid gradvist blive afhændet under tilsyn af ESENE Uno. Dette forhold er endnu et bevis for ABB's effektive kontrol over CCC. Overskuddet fra denne afhændelse ville i sidste ende tilfalde staten/de offentlige kreditorer.

Efter afslutningen af alle disse transaktioner ville CCC til sidst stå som en række tomme selskaber i likvidationsøjemed.

4) *Industriplan*

Som tidligere nævnt indeholdt bemærkningerne fra den spanske regering også en kopi af en såkaldt »Industriplan«, som ABB havde forelagt de spanske myndigheder, der havde godkendt planen. Foruden en beskrivelse af ovennævnte strategi for overtagelsen af CCC's industrielle aktiviteter gav den for første gang også oplysninger om visse industrielle initiativer, som ABB ville træffe i fremtiden. Det fremgik bl.a. af planen, at de ABB-datterselskaber, der havde overtaget CCC's aktiver, forpligtede sig til at investere 5,6 mia. pta. i løbet af de efterfølgende fire år. Foruden dette tal omtalte industriplanen i mere generelle vendinger også nogle af de mål, som investeringerne skulle tjene til at opnå (se kongeligt dekret nr. 810/1990, »*Boletin Oficial del Estado*« nr. 148 af 21. juni 1990).

Trods en tidligere anmodning herom fra Kommissionen indeholdt den såkaldte industriplan og bemærkningerne fra de spanske myndigheder ingen oplysninger om den faktiske udmøntning af investeringerne på 5,6 mia. pta., om investeringernes fremtidige indflydelse på produktionskapaciteten og selve produktionen eller om finansielle og driftsmæssige indikatorer for fabrikkerne.

Eftersom de spanske myndigheder kun delvis havde besvaret de spørgsmål, som Kommissionen havde stillet i sin skrivelse af 20. juni 1990, anmodede Kommissionen ved skrivelse af 6. november 1990 de spanske myndigheder om et mere fyldestgørende svar og om yderligere forklaringer til de indsendte bemærkninger. De spanske myndigheder havde navnlig ikke indsendt følgende materiale: kopier af alle købstilbud på CCC og af korrespondancen med byderne; kopier af korrespondancen med køberne under forhandlingerne; bilagene til den indgåede aftale; detaljerede oplysninger om købernes omstruktureringsplaner og industrielle planer. I samme skrivelse påpegede Kommissionen, at de spanske myndigheder ikke hidtil havde fremlagt materiale, som Kommissionen kunne bruge til at vurdere, om den støtte, der indgik i de pågældende offentlige interventioner, var forenelig med fællesmarkedet. Kommissionen understregede desangående, at detaljerede omstruktureringsprogrammer for CCC's industrielle aktiviteter spillede en afgørende rolle for denne vurdering.

Det skal bemærkes, at Kommissionen på ingen måde kan foretage denne vurdering af foreneligheden af støtte til redning og omlægning af industrielle aktiviteter, medmindre den fra den berørte medlemsstat modtager detaljerede og kvantificerede oplysninger om de foreslåede omstruktureringsforanstaltninger og deres virkninger. Uden disse oplysninger, som de spanske myndigheder undlod at fremlægge, kan Kommissionen ikke vurdere nødvendigheden og proportionaliteten af støtten eller dens konkurrencefordrejende virkninger.

Ved skrivelse af 28. december 1990 svarede de spanske myndigheder, at de efter deres opfattelse havde givet fyldestgørende svar på alle Kommissionens spørgsmål, og derfor skulle deres tidligere svar betragtes som et komplet svar. De gentog også, at de offentlige myndigheders interventioner i forbindelse med CCC ikke indeholdt statsstøtteelementer.

Med hensyn til gældssaneringsaftalen forklarede de spanske myndigheder, at der var tale om en kompliceret række af gensidige indrømmelser, med hvilke offentlige myndigheder — på samme måde som en privat kreditor ville have gjort — søgte at inddrive så stor en del af deres tilgodehavender som muligt. De konkluderede derfor, at gældssaneringsaftalen ikke kunne ligestilles med eftergivelse af gæld. De spanske myndigheder påpegede desuden, at kompromisaftalen udgjorde en generel foranstaltning med ensartet gyldighed i hele Spanien, og at den ikke tjente til at begunstige bestemte virksomheder. Derfor burde den ikke henføres under EØF-traktatens artikel 92, stk. 1. De understregede også, at det var kommerciel praksis at anbefale udenretslig gældssanering for at undgå en konkursprocedure, der ville medføre likvidation af aktiverne og nedlæggelse af den insolvente debitors forretningsvirksomhed.

De spanske myndigheder henledte også Kommissionens opmærksomhed på lighedspunkterne mellem fremgangsmåden i forbindelse med salget af CCC's aktiver og bestemmelserne i den franske lov 85/98 af 25. januar om judicielle konkursprocedurer. Af artikel 1 i denne lov fremgår det, at disse procedurer tjener til dels at beskytte virksomhederne, deres aktiviteter og beskæftigelsen, dels at afvikle deres forpligtelser. Efter de spanske myndigheders opfattelse havde de haft samme mål for øje med gældssaneringsaftalen for CCC. I denne henseende påpegede de også, at Kommissionen i sin beslutning i statsstøttesagen vedrørende den franske virksomhed MFL ikke havde fundet, at den støtte, der var blevet ydet til dækning af udgifterne forbundet med afskedigelser efter salget af virksomhedens aktiver i henhold til en judiciel konkursprocedure, udgjorde støtte til køberne af virksomhedens aktiver.

Endelig anførte de spanske myndigheder, at Kommissionen ikke havde anset kapitalgevinsterne fra salget af aktiverne som led i judicielle konkursprocedurer i hverken ovennævnte MFL-sag eller sagen vedrørende Isoroy-Pinault for at udgøre støtte. Derfor var de

spanske myndigheder nået til den konklusion, at det ville være juridisk uacceptabelt at behandle CCC-sagen anderledes end de to franske sager blot på grund af forskelle mellem den retlige form af CCC-gældssaneringsaftalen og procedurerne under den franske lov 85/98.

Hvad angik omstruktureringen af CCC's industrielle aktiviteter, anførte de spanske myndigheder, at de allerede havde givet Kommissionen alle disponible oplysninger om ABB's fremtidige investeringer. De meddelte, at selv om aftalen med ABB ikke indeholdt noget direkte tilsagn med hensyn til den fremtidige produktionskapacitet, viste nedskæringen af arbejdsstyrken fra 5 102 til 2 915 ansatte indirekte, at der ville finde en væsentlig tilpasning af produktionskapaciteten sted. Efter deres opfattelse ville produktionskapaciteten selvsagt også blive reduceret som følge af lukningen af fabrikken i Erándio, der efter deres beregninger tegnede sig for omkring 30 % af den samlede produktion af generatorer i Spanien. De spanske myndigheder nævnte også, at den eneste betingelse, som var blevet pålagt ABB, var, at selskabet skulle gennemføre de industrielle foranstaltninger, der var fastlagt i gældssaneringsaftalen.

Det skal endelig nævnes, at blandt de dokumenter, som Kommissionen modtog sammen med skrivelsen af 28. december 1990, var der en kopi af en skrivelse dateret den 20. juli 1989 fra ABB til det spanske industriministerium. Heri bekræftede ABB de vilkår, på hvilke selskabet ville acceptere at overtage aktiverne forbundet med CCC's industrielle aktiviteter, herunder følgende: staten skulle dække alle de godtgørelser, udgifter til pensionsfonde og supplerende sociale forpligtelser, som afskedigelserne medførte; i mellemtiden måtte CCC's offentlige kreditorer ikke overtage det pant, de havde i CCC-aktiver; endelig skulle de offentlige kreditorer give afkald på deres ret til inddrivelse af udestående tilgodehavender hos både CCC og de datterselskaber, som ABB ville stifte med henblik på opkøbet af CCC's aktiver. Af dette dokument fremgik også den bogførte værdi af CCC's aktiver pr. 22. juni 1989. De aktiver, som ABB købte fra CCC for 7 mia. pta, havde en bogført værdi på 19,143 mia. pta. De aktiver, som CCC ville beholde med henblik på senere afhændelse til dækning af gæld til offentlige kreditorer, havde en bogført værdi på 4,874 mia. pta, og ABB anslog deres markedsværdi til 6,964 mia. pta. Af dokumentet fremgik også, at fabrikken i Erándio (som nævnt af de spanske myndigheder) ville blive lukket, men ikke desto mindre viste det også, at fabrikkens maskiner og andet udstyr øjensynligt var blevet overtaget af ABB.

Som svar på en række specifikke spørgsmål fra Kommissionen meddelte de spanske myndigheder, at ABB ikke ville blive begunstiget i skattemæssig henseende i forbindelse med overtagelsen af CCC's aktiver. Med hensyn til en klausul i gældssaneringsaftalen, hvoraf det fremgik, at køberne af CCC's aktiver skulle friholdes for eventuelle konsekvenser af udestående gældsposter fra fortiden, anførte de på den anden side, at såfremt Kommissionen udstedte et tilbagesøgningspåbud, ville EF-lovgivningen finde anvendelse, eftersom konventionelle aftaler såsom den udenretslige aftale i denne sag ikke kunne hindre dette.

Med hensyn til Kommissionens bemærkninger vedrørende anvendelsen af undtagelsesbestemmelserne i EØF-traktaten udtalte de spanske myndigheder, at de påståede støtteforanstaltninger i sidste ende kunne erklæres forenelige med fællesmarkedet på grundlag af bestemmelserne i EØF-traktatens artikel 92, stk. 3, litra a) og c). De understregede, at nedskæringen af CCC's arbejdsstyrke hovedsagelig ville finde sted på fabrikkerne i Andalusien og Baskerlandet, som var henholdsvis en af de mindst udviklede regioner i Spanien og en region ramt af en alvorlig industriel krise. Desuden fremhævede de, at de fleste af CCC's fabrikker lå i regionalstøtteberettigede områder: fabrikkerne i Córdoba og Valladolid i områder berettiget til støtte under EØF-traktatens artikel 92, stk. 3, litra a), og fabrikkerne i Trápaga, Galindo og Reinosa i områder berettiget til støtte under EØF-traktatens artikel 92, stk. 3, litra c). Efter de spanske myndigheders opfattelse betød disse omstændigheder, sammenholdt med principperne om økonomiske og social samhørighed i EØF-traktatens artikel 130 A og i protokol nr. 12 til akten vedrørende Spaniens og Portugals tiltrædelse, at der måtte være mulighed for at anvende ovennævnte undtagelsesbestemmelser.

Efter senere kontakter med de spanske myndigheder sendte ABB ved skrivelser af 12. juni, 8. juli, 16. og 23. november 1992, 27. januar og 10. februar 1993 Kommissionen en række detaljerede oplysninger om omstruktureringsprogrammet for de tidligere CCC-virksomheder, der i dag ejes af adskillige ABB-datterselskaber i Spanien (se kapitel VIII i denne beslutning).

V

De spanske myndigheder har som led i proceduren efter EØF-traktatens artikel 93, stk. 2, hævdet, at de offentlige interventioner i forbindelse med salget af CCC's aktiver, herunder navnlig betingelserne i aftalen om afviklingen af CCC-virksomhedernes udestående gæld, skulle betragtes som normale tilfælde af anvendelse af generelle foranstaltninger med ensartet gyldighed i hele Spanien, hvorfor de ikke burde falde ind under EØF-traktatens artikel 92, stk. 1.

I modsætning hertil mener Kommissionen, at både eftergivelsen af gæld og den ektraordinære overtagelse af udgifterne til omlægning af arbejdstyrken sandsynligvis indeholder statsstøtteelementer som omhandlet i EØF-traktatens artikel 92, stk. 1.

Disse offentlige interventioner afgiver fra det, som både en privat kreditor (jf. kapitel VI) og en offentlig kreditor normalt ville gøre under omstændigheder svarende til dem, der gør sig gældende i CCC-sagen. Desuden falder de ikke inden for rammerne af generelle foranstaltninger med ensartet gyldighed i hele Spanien.

Med hensyn til eftergivelsen af gæld skal det bemærkes, at ifølge spansk ret har statslige institutioner i princippet ikke ret til at eftergive eller nedskrive skyldnervirksomheders gæld. Artikel 39 i den spanske budgetlov som ændret ved lov nr. 37 af 29. september 1988 har følgende ordlyd: »staten må ikke eftergive skattekrav som følge af retslige eller udenretslige aftaler, og den må heller ikke henvise disse sager til en voldgift, medmindre regeringen har godkendt dette efter høring af statsrådet«. Derfor er offentlige kreditorer i Spanien i princippet forpligtet til at gå så vidt som til at kræve, at en skyldner skal erklæres konkurs for at sikre betalingen af udestående gæld, hvilket enhver privat kreditor i princippet også ville gøre. For at lette inddrivelsen af denne gæld indeholder den spanske lovgivning bestemmelser om særlige opkrævningsprocedurer for offentlige institutioner, hvor de rangeres som prioriterede kreditorer. I strid med denne generelle fremgangsmåde har de spanske myndigheder meddelt Kommissionen, at de bevidst undlod at kræve CCC's udestående gæld indbetalt for ikke at tvinge CCC ud i en konkurs.

Desuden skal det bemærkes, at under alle omstændigheder har de offentlige kreditorer — ved at vælge en gældssaneringsaftale på de med ABB aftalte betingelser — givet afkald på at inddrive en større del af tilgodehavenderne end dem, der rent faktisk blev inddrevet (se kapitel VI).

Disse forhold viser med al tydelighed, at der var tale om helt usædvanlige interventioner, og at de spanske myndigheder bevidst søgte at rede CCC's industrielle aktiviteter ved at påtage sig en del af udgifterne forbundet med omstruktureringen af gruppen.

Det skal også bemærkes, at i modsætning til de spanske myndigheders opfattelse er der ikke med ovennævnte artikel i den spanske budgetlov skabt en ny kategori af konkurssager. Den bemyndiger blot staten til at eftergive skattegæld i ekstraordinære situationer, forudsat at visse proceduremæssige regler overholdes for at sikre, at denne ekstraordinære fremgangsmåde ikke strider mod almenhedens interesser. Det betyder, at hvis den spanske stat efter høring af statsrådet eftergiver et skattekrav, foretager staten i princippet en lovlig handling i henhold til den spanske lovgivning (det er klart, at en stat principielt skal overholde principperne i sin egen lovgivning). Men set i forhold til EF-retten kan en medlemsstats eftergivelse af gæld under de i det foregående beskrevne omstændigheder udgøre statsstøtte som omhandlet i EØF-traktatens artikel 92, stk. 1, da en privat kreditor, der opererer under normale markedsøkonomiske forhold, næppe ville handle således.

Endelig skal det nævnes, at ovennævnte artikel 39 under ingen omstændigheder giver staten beføjelse til at eftergive kreditter ydet af statsejede banker eller til at eftergive gæld til socialsikringsmyndighederne (henholdsvis 5,325 mia. pta., og 19,02 mia. pta., i CCC-sagen; se kapitel III).

Med hensyn til overtagelsen af udgifter til afskedigelser er det klart, at staten — som kreditor — i princippet ikke var nødsaget til at betale for nogle af disse afskedigelser. Denne intervention blev besluttet på grundlag af lov 27/1984, der af de spanske myndigheder anerkendes som værende en støtteordning.

Vurderet samlet er statens adfærd, som strider mod en privat kreditors normale adfærd, så meget mere bemærkelsesværdig, som staten ikke blot gav afkald på tilgodehavender, men gik så vidt som til at overtage finansieringen af omlægninger af arbejdsstyrken for at holde de industrielle aktiviteter i gang.

Følgelig må det fastslås, at de offentlige interventioner, der vurderes her, har medført finansielle omkostninger for staten og ikke kan betragtes som generelle foranstaltninger. Som der vil blive redegjort for i kapitel VI, har både eftergivelsen af udestående gæld i henhold til gældssaneringsaftalen, som i sidste ende er baseret på princippet om kontraktslig frihed i den spanske civillovbog, og overtagelsen af afskedigelsesudgifter i henhold til en anerkedt støtteordning reddet CCC's industrielle aktiviteter og bevidst gjort det muligt at videreføre dem i ABB's regi.

VI

Som led i sin gennemgang af de spanske myndigheders interventioner har Kommissionen undersøgt, i hvilket omfang interventionerne indeholder statsstøtteelementer som omhandlet i EØF-traktatens artikel 92, stk. 1.

I sin beslutning af 25. juli 1990 om at indlede undersøgelsesproceduren i EØF-traktatens artikel 93, stk. 2, tilkendegav Kommissionen, at følgende interventioner formentlig indeholdt statsstøttelementer:

a) *Eftergivelsen af udestående gældsposter på 35,91 mia. pta.*

Set ud fra en rationel privat investors synspunkt giver det kun mening at eftergive en debitors gæld, hvis eftergivelsen sammenlignet med andre alternativer sikrer kreditoren tilbagebetaling af den størst mulige del af sine tilgodehavender.

I betragtning af, at de offentlige myndigheder var priviligerede kreditorer hos CCC-gruppen med deres tilgodehavender sikret ved hjælp af pant i virksomhedernes anlægsaktiver (se kapitel IV, nr. 3), også selv

om CCC-gruppen var insolvent, kunne de offentlige myndigheder i det mindste have sikret sig et beløb svarende til overskuddet fra det stykvise salg af disse pantsatte aktiver minus salgsomkostninger, hvis de havde udnyttet deres rettigheder.

I henhold til gældssaneringsaftalen (se kapitel III og IV, nr. 3) har CCC's offentlige kreditorer eftergivet gældsposter på i alt 35,91 mia. pta. og vil modtage overskuddet fra afhændelsen af de aktiver, som ABB ikke valgte. Disse aktiver, der pr. 22. juni 1989 havde en nedskrevet bogført værdi på 4,874 mia. pta. ville indbringe 7 mia. pta., jf. de spanske myndigheders egne beregninger. Som kontrast til denne inddrivelsesprocedure og trods ovennævnte sikkerhed i de tilbageværende aktiver vil de offentlige kreditorer imidlertid ikke modtage noget beløb fra ABB's overtagelse af de øvrige aktiver, der pr. 22. juni 1989 havde en nedskrevet bogført værdi på 19,143 mia. pta.

De faktiske omstændigheder viser, at trods de spanske myndigheders påstand om det modsatte synes de offentlige kreditorers adfærd på grundlag af gældssaneringsaftalen (med nul gældsinddrivelse i forbindelse med de af ABB udvalgte aktiver og en ekstraordinær overtagelse af udgifterne forbundet med omlægningen af arbejdsstyrken (se litra b)) ikke at have haft til formål at maksimere de offentlige kreditorers gældsinddrivelse, således som en privat kreditor ville have gjort det — uanset alle sociale, regionalpolitiske og industripolitiske hensyn. Tværtimod har de offentlige myndigheder bevidst søgt at redde CCC's industrielle aktiviteter ved at hindre deres konkurs. Det skal i denne forbindelse bemærkes, at de spanske myndigheder i deres bemærkninger har bekræftet, at CCC ville være gået konkurs, og deres industrielle aktiviteter ville sandsynligvis være forsvundet, hvis de offentlige kreditorer havde håndhævet deres krav på virksomhedernes aktiver (se kapitel IV, anden del).

I lyset af ovenstående betragtninger må Kommissionen konkludere, at de offentlige myndigheders eftergivelse af CCC's udestående gæld på 35,91 mia. pta. minus overskuddet fra afhændelsen af de aktiver, som ABB ikke valgte at overtage, udgør støtte til CCC's udestående gæld på 35,91 mia. pta. minus overskuddet fra afhændelsen af de aktiver, som ABB ikke valgte at overtage, udgør støtte til CCC's videreførte industrielle aktiviteter. Ved at afstå fra at inddrive et beløb svarende til ovennævnte nettoeftergivelse har de offentlige myndigheder, der har underskrevet gældssaneringsaftalen, reddet CCC's industrielle aktiviteter fra at forsvinde og gjort det muligt at videreføre dem i ABB's regi. Det skal bemærkes, at disse industrielle aktiviteter i dag drives af de ABB-datterselskaber, der er nævnt i kapitel IV, nr. 3. Med støtten fra de spanske myndigheder har disse selskaber bevidst efterfulgt CCC-gruppen som ejere af gruppens industrielle aktiver uden at overtage gruppens akkumulerede gæld.

At interventionerne til fordel for de pågældende ABB-datterselskaber har karakter af støtte bevidnes med al tydelighed af den omstændighed, at de gældsposter, der blev eftergivet, var sikret ved hjælp af pant og præventiv registrering i CCC's anlægsaktiver. Hvis staten således ikke havde eftergivet CCC's gæld og ikke samtidig havde frasagt sig sine rettigheder til aktiver stillet som garanti for tilbagebetalingen, ville de pågældende ABB-datterselskaber have været nødsaget til at indfri disse gældsposter som ejere af de pantsatte aktiver.

b) *Dækningen af omkostninger forbundet med tilpasningen af arbejdsstyrken, som anslås at have kostet staten 15 til 30 mia. pta.*

Efter at fagforeningerne, ABB og staten i december 1989 efter langvarige forhandlinger var nået til enighed om, at ABB skulle genansætte 2 915 personer ud af CCC-gruppens samlede arbejdsstyrke på 5 102 mand (se kapitel III), fortsatte ABB og staten forhandlingerne om den indbyrdes fordeling af omkostningerne forbundet med den indskrænkning på 2 187 mand, der implicit lå i aftalen. De nåede til sidst frem til et kompromis, hvorefter ABB højst skulle betale 7 mia. pta. af disse omkostninger, medens staten ville dække de resterende omkostninger gennem støtteordningen indført ved lov nr. 27/1984.

ABB's tilsagn som led i ovennævnte kompromis blev fastlagt i en af bestemmelserne i gældssaneringsaftalen af 3. juli 1990, i henhold til hvilken ABB skulle betale 7 mia. pta. (inkl. moms) til CCC for de udvalgte aktiver. Ifølger den pågældende bestemmelse forpligtede CCC sig til at afsætte de 7 mia. pta. til at finansiere de tilsagn, som ABB havde afgivet som led i aftalen med fagforeningerne. I praksis betød det, at de 7 mia. pta. delvis ville blive anvendt til at dække omkostningerne i forbindelse med afskedigelsen af de 521 ansatte, der ikke var berettiget til bistand i henhold til støtteordningerne i lov nr. 27/1984.

For at muliggøre afskedigelsen af de tilbageværende 1 666 ansatte uden at pådrage ABB yderligere omkostninger accepterede staten at gennemføre de støtteforanstaltninger, som den spanske regering allerede havde godkendt i december 1987 som led i støt-

teordningen i lov nr. 27/1984 (se kapitel III). I kraft af denne intervention finansierer staten omkostningerne forbundet med førtidspensioneringen af ovennævnte 1 666 CCC-ansatte. Det skal bemærkes, at det med støtteordningen i lov nr. 27/1984 blev gjort muligt at yde førtidspension sammen med særlige ydelser til arbejdstagere over 55 år fra virksomheder, der i henhold til den pågældende lov erklæredes at være under omstrukturering. De spanske myndigheder har meddelt, at centralregeringen har afsat et budget på 15,019 mia. pta. til førtidspensioneringen af de 1 666 ansatte.

Ovennævnte oplysninger bekræfter, at den her omdiskuterede offentlige intervention har spillet en central rolle for redningen af CCC's industrielle aktiviteter, da den har gjort det muligt at nå til enighed med de ansatte om at undgå retssager, som ville have tvunget CCC ud i en retslig konkursbehandling (det bemærkes, at CCC var ude af stand til selv at finansiere fratrædelsesgodtgørelserne), og interventionen har i praksis gjort det muligt at videreføre de industrielle aktiviteter med en meget mindre arbejdstyrke. Som de spanske myndigheder har erkendt (se kapitel III), ville CCC's ansatte ikke have accepteret aftalen med ABB uden en førtidspensioneringsordning, da ABB ikke var indstillet på at betale personaleindskrænkningsomkostninger på mere end de 7 mia. pta., som selskabet reelt betalte i forbindelse med afskedigelsen af 521 ansatte.

Det skal igen understreges, af aftalen med de ansatte blev forhandlet på plads af staten og ABB uden indblanding fra CCC. Dette forhold vidner om, i hvor høj grad ABB var involveret i transaktionen.

De 15,019 mia. pta. repræsenterer imidlertid ikke værdien af den støtte, som både CCC's fortsatte aktiviteter og ABB har draget fordel af takket være den førtidspensioneringsordning, der blev gennemført for at reducere arbejdsstyrken med 1 666 personer.

Ovennævnte beløb repræsenterer faktisk både statens omkostninger i forbindelse med førtidspensioneringsordningen og udbetalingerne til de ansatte som led i interventionen. Denne del af interventionen — dvs. den del, der har relation til de ansatte — synes ikke at indeholde statsstøtte som omhandlet i EØF-traktatens artikel 92, stk. 1, der vedrører støtte til visse virksomheder eller visse produktioner.

For at kunne fastslå omfanget af den støtte, som de pågældende industrielle aktiviteter reelt har modtaget, er det nødvendigt at tage hensyn til følgende overvejelser: under normale omstændigheder skulle de 1 666 ansatte ved afskedigelse have haft udbetalt mindst den minimumsfratrædelsesgodtgørelse, som de var berettiget til i henhold til den generelle spanske lovgivning. Ifølge artikel 51, stk. 10, i lov nr. 8/1980 af 10. marts 1980 (»Estatuto de los Trabajadores«) har enhver arbejdstager, der afskediges af teknologiske eller økonomiske årsager eller som følge af force majeure, ret til en godtgørelse på mindst 20 daglønninger for hvert år, vedkommende har beklædt sin stilling, dog med et maksimum på tolv måneders løn.

Statens dækning af omkostningerne forbundet med førtidspensioneringen af 1 666 af CCC's ansatte over 55 år indeholder derfor et støtteelement svarende til hele værdien af ovennævnte mindstegodtgørelse, som i henhold til loven skulle udbetales til de pågældende arbejdstagere, hvis den her omhandlede statslige intervention ikke var blevet gennemført.

Med hensyn til identifikationen af modtagerne af den ovenfor beregnede støtte er det klart, at den oplagte støttemodtager er de af CCC-gruppens industrielle aktiviteter, der er blevet ført videre i ABB's regi. Disse industrielle aktiviteters konkurrencedygtighed er i vidt omfang blevet styrket efter at være blevet frigjort for en betydelig finansiel byrde i form af overflødige arbejdstagere. På den anden side har Kommissionen på basis af de foreliggende oplysninger noteret sig, at den pågældende offentlige intervention blev planlagt og aftalt på forhånd af staten og ABB uden CCC's indblanding for at lette ABB's overtagelse af de industrielle aktiviteter, der modtog støtte fra staten.

Derfor må Kommissionen konkludere, at statens dækning af omkostningerne forbundet med førtidspensioneringen af de 1 666 CCC-ansatte på over 55 år indeholdt et element af støtte til ABB svarende til overskridelsen af den mindstegodtgørelse, som de i henhold til loven havde ret til ved afskedigelse, hvis den statslige intervention ikke var blevet gennemført.

Det skal bemærkes, at uden statens intervention, og hvis CCC's konkurs skulle forhindres, kunne kun ABB havde betalt denne godtgørelse til de 1 666 CCC-ansatte, eftersom CCC var insolvent. Som tidligere forklaret indvilligede ABB faktisk i at betale endnu højere fratrædelsesgodtgørelser til 521 CCC-ansatte på under 55 år, som på grund af deres alder ikke havde ret til bistand fra staten i henhold til støtteordningen indført ved lov nr. 27/1984. Endelig skal det bemærkes, at dette støtteelement er en følge af en aftale mellem staten og ABB uden CCC's deltagelse, ifølge hvilken de to parter besluttede at dele udgifterne forbundet med personaleindskrænkningerne på de fabrikker, som ABB nu driver videre.

c) *Andre potentielle statsstøtteelementer i forbindelse med afhændelsen af CCC's aktiver (reduceret salgspris, skattefordele, tilsagn om ordrer fra det offentlige)*

I deres meddelelser til Kommissionen har de spanske myndigheder officielt tilkendegivet, at de generelle spanske skatteregler vil blive anvendt på transaktionerne forbundet med salget af CCC's aktiver, og at køberne af disse aktiver ikke vil blive begunstiget af skattenedsættelser eller skattefritagelser.

På den anden side har de spanske myndigheder også tilkendegivet, at staten ikke har aftalt andre tilsagn eller forpligtelser med ABB end dem, der fremgår af gældssaneringsaftalen. I denne henseende har Kommissionen verificeret, at aftalen ikke indeholder forpligtelser vedrørende placering af fremtidige offentlige ordrer hos ABB's virksomheder.

Endelig kan det på basis af oplysningerne fra de spanske myndigheder klart fastslås, at salget af CCC's aktiver fandt sted mellem privatejede virksomheder — CCC og ABB — eftersom disse aktiver aldrig har været i statens eje. Derfor er der i denne sag i princippet ikke mulighed for støtte i form af en reduceret salgspris på aktiver tilhørende staten. Og selv om den i sidste ende fastsatte pris for overdragelsen af CCC's aktiver mellem private selskaber måtte have ændret sig under indflydelse af støtte ydet af staten til deltagerne i denne transaktion, jf. litra a) og b), vil denne prisændring ikke være at betragte som et nyt støtteelement, men som en logisk konsekvens af de tidligere identificerede støtteelementer.

Hvad angår de spanske myndigheders bemærkninger om lighedspunkterne mellem denne statsstøttesag og to andre sager, som Kommissionen tidligere har taget stilling til, nemlig sagerne vedrørende de franske virksomheder MFL og Isoroy-Pinault, skal det bemærkes, at i CCC-sagen har Kommissionen fastslået, at de spanske myndigheder skønsmæssigt i det specielle tilfælde har eftergivet disse virksomheders gæld, hvorimod den i de to andre sager ikke fik kendskab til nogen beslutning fra de franske myndigheder om at eftergive gældsposter. Under disse omstændigheder kunne Kommissionen ikke modsætte sig interventioner af denne art fra den franske regerings side til fordel for de pågældende virksomheder.

Kommissionen kan heller ikke medgive, at der er lighedspunkter mellem godtgørelserne udbetalt til de ansatte i henholdsvis MFL-sagen og CCC-sagen. I MFL-sagen traf den franske regering beslutning om støtten, efter at den for konkursbehandlingen ansvarlige dommer havde accepteret overtagelsestilbuddet fra de udvalgte bydere, som indebar nedlægning af et vist antal arbejdspladser. Under alle omstændigheder var køberen i princippet ikke forpligtet til at indgå (og indgik da heller ikke) reelle forhandlinger med MFL's ansatte, eftersom vedkommende blot forelagde dommeren et tilbud. Derfor frigjorde støtten til de ansatte i MFL-sagen ikke køberen for nogen direkte eller indirekte forpligtelse i relation til de ansatte. I CCC-sagen besluttede staten derimod meget tidligt, nemlig i 1987, at yde støtte til de ansatte med det formål at lette afhændelsen af CCC-gruppen. De spanske myndigheder har udtrykkeligt erkendt dette. Ydermere indledte ABB — og ikke CCC — faktisk forhandlinger med de ansatte og påtog sig at betale en fratrædelsesgodtgørelse til de ansatte, der ikke var støtteberettigede i henhold til støtteordningen i lov nr. 27/1984. ABB ville også have været nødsaget til at yde kompensation til de på statens regning førtidspensionerede arbejdstagere for at få deres godkendelse af transaktionen uden om en retslig konkursbehandling, hvis ikke staten havde interveneret. Den offentlige intervention til fordel for CCC's ansatte er derfor tydeligvis blevet gennemført for at muliggøre ABB's videreførelse af CCC's industrielle aktiviteter med en betydeligt mindre arbejdsstyrke. På den anden side har den pågældende intervention friholdt ABB fra de omkostninger, selskabet ville have været tvunget til at betale for at opnå denne personalenedskæring som følge af selskabets forpligtelse til at forhandle med de ansatte for at få deres godkendelse af den planlagte overtagelse uden om en konkursbehandling. Der erindres i denne forbindelse om, at overtagelsen indebar overførsel af alle CCC's industrielle aktiver til andre virksomheder. Set i lyset af alle disse betragtninger var det i sidste ende ABB, der drog fordel af interventionen.

Som kontrast til de franske sager, hvor virksomhederne lå i hænderne på juridiske administratorer, og hvor virksomhedernes aktiver blev afhændet af en dommer til fordel for kreditorerne i overensstemmelse med den franske konkurslov, forholder det sig endelig således, at CCC-gruppens virksomheder ikke blev henført under den tilsvarende spanske konkurslov (fordi de spanske myndigheder foretrak ikke at tvinge CCC ud i en konkurs), og deres aktiver blev solgt i overensstemmelse med en privat aftale mellem CCC og ABB, i henhold til hvilken staten ikke ville få godtgjort tilgodehavender via indtægterne fra de aktiver, som ABB udvalgte. De spanske myndigheder har erkendt dette i deres bemærkninger til Kommissionen.

Kommissionen kan derfor ikke tilslutte sig den påståede parallel mellem ovennævnte franske sager og CCC-sagen.

Efter nøje at have gennemgået de indsendte oplysninger og bemærkninger må Kommissionen derfor konkludere, at de spanske myndigheders interventioner i forbindelse med salget af CCC's aktiver indeholder to støtteelementer som omhandlet i EØF-traktatens artikel 92,

stk. 1, til fordel for de ABB-datterselskaber, der i dag varetager CCC-virksomhedernes industrielle aktiviteter og har overtaget deres aktiver. Værdien af disse støtteelementer er beregnet til:

— eftergivelsen af gældsposter på 35,91 mia. pta. minus det udbytte, som CCC's offentlige kreditorer opnår fra salget af de aktiver, som ABB ikke har udvalgt, og

— værdien af den minimumsfratrædelsesgodtgørelse, som de 1 666 ansatte, der blev førtidspensioneret på statens regning, var berettiget til efter loven. Ifølge artikel 51, stk. 10, i lov nr. 8/1980 (»Estatuto de los Trabajadores«) andrager minimumsgodtgørelsen pr. arbejdstager 20 daglønninger pr. års anciennitet med et maksimum på tolv måneders løn.

Ovennævnte støtteelementer påvirker samhandelen mellem medlemsstaterne og fordrejer eller truer med at fordreje konkurrencevilkårene som omhandlet i EØF-traktatens artikel 92, stk. 1.

Når staten styrker eller bidrager til at bevare bestemte virksomheders eller økonomiske aktiviteters stilling på markedet i forhold til deres konkurrenter i Fællesskabet, må det anses at være til skade for disse andre virksomheder eller økonomiske aktiviteter.

Det skal i denne forbindelse påpeges, at konkurrencen og samhandelen inden for sektoren for elektrisk udstyr i Fællesskabet er særdeles intens. I begyndelsen af 1980'erne oplevede el-udstyrsindustrien et sammenbrud i efterspørgslen, som førte til en eskalering af konkurrencen og en alvorlig overskudskapacitet. Dette pressede priserne og overskuddene i bund. Skønt produktionskapaciteten siden er blevet nedsat, har den gradvise opbygning af det indre marked ikke mindsket, men snarere skærpet konkurrencen. Svækkelsen af handelshindringer, mere åbne licitationsprocedurer og indførelsen af fælles standarder tvinger virksomhederne til at være mere opmærksomme på deres konkurrenter. Som følge heraf befinder branchen sig i en omstruktureringsfase, hvor den koncentrerer sig om de mest rentable produktioner og søger at rationalisere beskæftigelsen. Branchen oplever også et stigende antal fusioner og virksomhedsovertagelser, som tager sigte på ikke blot at opnå stordriftsfordele, men også at erhverve markedsandele på udenlandske markeder.

Handelen inden for EF med produkter fra elektroindustrien (NACE-kode 34, ekskl. elektronik) steg betydeligt i 1980'erne. Den fordobledes mellem 1982 og 1988, hvor den androg en værdi af 26 mia. ECU. Dette skal sammenholdes med eksporten til lande uden for EF, som androg 20 mia. ECU i 1988. Globalt set tegnede elektroindustrien sig for 5 % af den samlede handel inden for EF i 1988 (sammenlignet med 3,9 % i 1982), og den er den syvende største industrigren. De segmenter af markedet, der omfatter basisprodukterne fra de tidligere CCC-fabrikker (som i dag ejes af ABB), er også kendetegnet ved en betydelig handel inden for EF. Handelen inden for EF med elektriske motorer og generatorer (NIMEXE-statistikken, kode 8501 og 8504) androg 2,519 mia. ECU i 1988. Handelen inden for EF med højspændingsfordelingsanlæg androg 262 mio. ECU i 1989. Handelen inden for EF med transformatorer beløb sig i 1988 til 249 mio. ECU. Dette sidste segment af markedet er præget af et udbud, der er noget større end efterspørgslen, og kan derfor ikke holde alle producenterne fuldt beskæftigede. Kampen om markederne er derfor meget hård, og det vil den fortsætte med at være i årene fremover (se »Panorama of the EC Industry 1991-1992«, kapitel 11, udgivet af Kontoret for De Europæiske Fællesskabers Officielle Publikationer, 1991).

Kommissionen må understrege, at selv om CCC-gruppen øjensynligt ikke har deltaget nævneværdigt i det spanske eksportmarked, har gruppens industrielle anlæg indtaget og vil fortsat (i ABB's regi) indtage en vigtig stilling på det spanske marked med ca. 50 % af den indenlanske beskæftigelse og produktionskapacitet inden for denne industrigren, hvilket de spanske myndigheder selv har erkendt i deres meddelelser til Kommissionen. Enhver støtte, der ydes til disse anlæg, vil derfor styrke deres konkurrenceevne og sætte dem i stand til at bevare en kunstigt høj markedsandel i Spanien til skade for konkurrenter fra andre medlemsstater, der ikke modtager støtte, og som forsøger at trænge ind på det spanske marked (jf. EF-Domstolens dom af 13. juli 1988 i sag 102/87 [1]).

Det skal endelig bemærkes, at ABB-koncernen, der i dag ejer CCC's tidligere anlæg, er verdens største producent inden for elektroindustrien med et samlet salg i 1989 på ca. 12 mia. ECU, dvs. næsten dobbelt så meget som branchens næststørste producent.

For så vidt angår den konkurrencefordrejende virkning af de pågældende støtteelementer skal det til sidst bemærkes, at Kommissionen under proceduren har opdaget, at i en resolution af 20. december 1988, som blev stadfæstet under plenarmøde den 13. april 1989 og offentliggjort i henholdsvis ICE-Bulletin for 10.-16. juli 1989 og ICE-Bulletin for 12.-18. juni 1989, har den spanske domstol for beskyttelse af konkurrencen fastslået, at både støtten til omlægningen af CCC-gruppens arbejdsstyrke og undladelsen af at inddrive gruppens gæld kunne fordreje konkurrencen inden for den spanske eludstyrsindustri. Derfor henstillede nævnte domstol, at hvis de pågældende støtteforanstaltninger blev gennemført af sociale eller industrielle årsager, burde den spanske regering begrænse støttens intensitet til det absolutte minimum for at minimere konsekven-

[1] Sml. 1988, s. 4067.

serne heraf for konkurrenterne i såvel en national som international kontekst.

Med hensyn til de støttebegunstigede virksomheder — dvs. de ABB-datterselskaber, der overtog CCC's aktiver — må Kommissionen udtale, at den er opmærksom på og i denne beslutning har taget hensyn til, at de spanske myndigheder og ABB sædvanemæssigt havde aftalt, at disse selskaber ikke skulle bære ansvaret for CCC's tidligere gæld. For af forhindre dette i at ske enedes de to parter om, at ABB-datterselskaberne skulle overtage CCC's aktiver, og det blev i aftalen fastslået, at foranstaltningerne omfattet af aftalen på ingen måde skulle betragtes som en virksomhedssuccession.

Trods denne omstændighed må Kommissionen konkludere, at i modsætning til hvad der er tilfældet i andre statsstøttesager (se f.eks. Kommissionens beslutning 89/661/EØF, Fiat/Alfa Romeo), har den støttebegunstigede i CCC-sagen, nemlig ABB (de relevante datterselskaber), ikke været en tredjepart uden andel i de begivenheder, der fandt sted, før ABB's datterselskaber overtog aktiverne, men koncernen har derimod spillet en aktiv rolle ved tidligere at have forhandlet med staten om de betingelser, som Kommissionen nu har fastslået indeholder statsstøtteelementer.

Som tidligere beskrevet i de relevante kapitler af denne beslutning eksisterer der utvivlsomt en forbindelse mellem de offentlige interventioner og ABB's endelige beslutning om at overtage kontrollen med CCC. Dette er tydeligt for så vidt angår både eftergivelsen af gældsposter og tilbagekaldelsen af sikkerhedsstillelsen for disse gældsposter og den ekstraordinære overtagelse af udgifterne forbundet med de personaleomlægninger, der blev forhandlet på plads af staten og ABB, efter at ABB's overtagelsesplaner var blevet accepteret.

Kommissionen har kunnet fastslå, at de økonomiske aktiviteter forbundet med CCC's aktiver er blevet støttet af staten, idet staten — i medfør af de med ABB aftalte betingelser for overtagelsen — ikke blot har givet afkald på at inddrive tilgodehavender, men også har anvendt store summer på at forhindre disse økonomiske aktiviteter i at forsvinde. Desuden viser de særlige omstændigheder i denne sag, at hele transaktionen udgør en gennemtænkt plan, der skal gøre det muligt for ABB at videreføre CCC's industrielle aktiviteter, uden dog samtidig at skulle overtage en betydelig del af de finansielle forpligtelser, som ABB burde have påtaget sig for at overtage kontrollen med disse aktiviteter, før de ville være gået konkurs.

VII

Hvad angår den retlige status efter EF-retten af førnævnte støtteforanstaltninger til fordel for de relevante datterselskaber af ABB (se listen i kapitel IV, nr. 3), er både eftergivelsen af gæld og dækningen af omkostningerne til personaleomlægninger ulovlig, da støtteforanstaltningerne blev godkendt af den spanske regering i strid med EØF-traktatens artikel 93, stk. 3.

Godkendelsen i december 1987 af støtten til CCC's ansatte som led i den ved lov nr. 27/1984 indførte støtteordning var kun mulig, fordi varigheden af visse dele af støtteordningen blev forlænget ulovligt med et år indtil udgangen af 1987. Denne forlængelse blev godkendt af den spanske regering den 24. december 1986 i strid med dens forpligtelse til i henhold til EØF-traktatens artikel 93, stk. 3, at anmelde forlængelsen til Kommissionen og anmode om dennes forhåndsgodkendelse. Derfor er forlængelsen af den pågældende støtteordning og udbetalingen af støtte som led heri uden forudgående anmeldelse til Kommissionen ulovlig i henhold til EF-retten.

Med hensyn til eftergivelsen af gæld har de spanske myndigheder i deres oplysninger til Kommissionen indrømmet, at de i august 1989 formelt havde accepteret et tilbud fra ABB om at overtage den private CCC-gruppes industrielle aktiviteter (se kapitel III). Ifølge ordlyden af skrivelsen fra ABB til det spanske industriministerium af 20. juli 1989 (se kapitel IV) stod dette tilbud kun ved magt, hvis staten accepterede at eftergive virksomhedernes udestående gældsposter. Dette viser, at de spanske myndigheder havde givet ABB et fast tilsagn om denne støtte i august 1989 uden at anmelde det til Kommissionen.

Med hensyn til den procedure, der efter spansk lov blev fulgt med henblik på gennemførelsen af støtten, skal det bemærkes, at efter vedtagelsen af en resolution i det spanske parlament den 22. marts 1988 indledte den spanske regering den administrative procedure ved at forelægge sine støtteplaner for »Comisión Delegada del Gobierno para Asuntos Económicos«, som ydede støtten i juli 1989. Det spanske statsråd blev også konsulteret. Dette blev ikke på forhånd anmeldt til Kommissionen efter EØF-traktatens artikel 93, stk. 3, trods de præcise principper om, at støtte er ulovlig og skal anmeldes. Kommissionen har tidligere underrettet medlemsstaterne herom.

I sin skrivelse til medlemsstaterne af 27. april 1989, hvori den erindrede medlemsstaterne om deres forpligtelser efter EØF-traktatens artikel 93, stk. 3, påpegede den nemlig, at en medlemsstat tilsidesætter sine anmeldelsesforpligtelser, hvis proceduren for gennemførelse af støtten er blevet indledt. Udtrykket »gennemførelse« betyder ikke handlingen at bevilge støtten til modta-

gerne, men derimod den forudgående handling at indføre støtten eller sætte den i kraft ad lovgivningsvejen i henhold til den pågældende medlemsstats forfatningsmæssige bestemmelser. En støtteforanstaltning betragtes således som værende gennemført, så snart den lovgivningsmekanisme, der giver mulighed for at bevilge støtten, er blevet indledt.

I denne sag er det tydeligt, at støtten blev bevilget uden forudgående anmeldelse til Kommissionen efter EØF-traktatens artikel 93, stk. 3, og længe før de spanske myndigheder sendte Kommissionen de første oplysninger i februar og april 1990. På det tidspunkt forelå der allerede et fast støttetilsagn i kraft af en række beslutninger truffet af forskellige administrative myndigheder, som aldrig var blevet anmeldt til Kommissionen.

Endelig skal det bemærkes, at den beslutning, der i december 1987 blev truffet om at yde støtte i henhold til lov nr. 27/1984, skabte visse rettigheder for de pågældende virksomheders ansatte og visse forpligtelser for det offentlige.

De spanske myndigheder, som benægter, at interventionerne har karakter af støtte, kan ikke være uvidende om, at den spanske domstol for beskyttelse af konkurrencen allerede den 22. december 1988 fastslog, at både de sociale foranstaltninger i henhold til lov nr. 27/1984 og eftergivelsen af gæld (navnlig de ikke-indbetalte socialsikringsbidrag) ville være at betragte som konkurrencefordrejende støtte. Til trods for alt dette blev planerne ikke anmeldt til Kommissionen.

Kommissionen må derfor konkludere, at støtteforanstaltningerne til fordel for ABB (jf. kapitel IV) er ulovlige, da den spanske regering undlod at respektere bestemmelserne i EØF-traktatens artikel 93, stk. 3.

Den situation, der er opstået som følge af dette brud på traktatens bestemmelser, er særlig alvorlig, da de offentlige interventioner, der har givet anledning til støtten, allerede er blevet gennemført. Der erindres om den ufravigelige karakter af procedurereglerne i EØF-traktatens artikel 93, stk. 3, som også er vigtige for så vidt angår det offentliges politik, og hvis direkte virkning Domstolen har stadfæstet i sin dom af 19. juni 1973 i sag nr. 77/72 (Capolongo [1]), og ulovligheden af de i denne sag omhandlede støtteforanstaltninger kan derfor ikke afhjælpes efterfølgende.

Ikke desto mindre er Kommissionen forpligtet til at gennemføre de relevante procedurer i relation til EØF-traktatens artikel 93, stk. 2, jf. Domstolens dom af 14. februar 1990 i sag C-301/87 (Frankrig mod Kommissionen [2]).

VIII

Ifølge EØF-traktatens artikel 92, stk. 1, er støtte, der opfylder de deri fastlagte kriterier, i princippet uforenelig med fællesmarkedet.

Undtagelsesbestemmelserne i EØF-traktatens artikel 92, stk. 2, kan ikke anvendes i denne sag på grund af støtteforanstaltningernes art, idet de ikke tager sigte på at opfylde de deri omtalte formål.

I EØF-traktatens artikel 92, stk. 3, er nævnt de former for støtte, der kan betragtes som forenelige med fællesmarkedet. Foreneligheden med traktaten skal vurderes i en EF-kontekst og ikke i relation til en enkelt medlemsstat. For at sikre fællesmarkedets korrekte funktion og under henvisning til princippet i artikel 3, litra f), skal undtagelserne i artikel 92, stk. 3, fortolkes snævert, når en støtteordning eller en individuel støtteforanstaltning analyseres. Især gælder det, at de kun kan gøres gældende, hvis Kommissionen føler sig overbevist om, at det uden støtten ikke vil være muligt for markedskræfterne alene at få støttemodtagerne til at udvise en adfærd, der vil kunne tjene en af målsætningerne med nævnte undtagelsesbestemmelser.

Hvis undtagelsesbestemmelserne bringes i anvendelse i sager, der ikke tager sigte på at opfylde sådanne målsætninger, eller hvor støtten ikke er nødvendig i dette øjemed, vil industrien eller virksomhederne i bestemte medlemsstater blive tilkendt uretmæssige fordele, idet deres finansielle stilling vil blive styrket på kunstig vis, og dermed vil samhandelen mellem medlemsstaterne blive fordrejet uden belæg i den fælles interesse som omhandlet i EØF-traktatens artikel 92, stk. 3.

Med hensyn til anvendeligheden af undtagelsesbestemmelsen i artikel 92, stk. 3, litra a) og c), for støtte til fremme af udviklingen i visse områder skal det — som påpeget af de spanske myndigheder — bemærkes, at CCC's tidligere fabrikker i Córdoba og Valladolid ligger i områder, der er berettiget til regionalstøtte i medfør af artikel 92, stk. 3, litra a), at fabrikkerne i Trápaga, Galindo og Reinosa ligger i områder, der er berettiget til støtte i medfør af artikel 92, stk. 3, litra c), og at fabrikkerne i Sabadell og Madrid ligger i områder, der ikke er støtteberettigede.

Fabrikkerne i Trápaga, Galindo, Reinosa, Sabadell og Madrid ligger således ikke i områder, hvor levestandarden er usædvanlig lav, eller hvor der hersker en alvorlig underbeskæftigelse, jf. artikel 92, stk. 3, litra a), og derfor kan den i denne artikel omhandlede undtagelse fra uforenelighedsprincippet ikke anvendes på

(1) Sml. 1973, s. 611.
(2) Sml. 1990, s. I-307.

støtten til disse fabrikker. Skønt fabrikkerne i Córdoba og Valladolid ligger i områder omfattet af artikel 92, stk. 3, litra a), og skønt de øvrige fabrikker med undtagelse af fabrikkerne i Madrid og Sabadell ligger i områder omfattet af artikel 92, stk. 3, litra c), kan ingen af disse to undtagelsesbestemmelser, der er baseret på regionale hensyn, gøres gældende i forbindelse med de her omhandlede støtteforanstaltninger, da støtte, der tager sigte på at redde eller omstrukturere kriseramte virksomheder (som det er tilfældet i denne sag), kun kan henføres under en af disse undtagelsesbestemmelser, hvis den ydes på snævert afgrænsede og kontrollerede betingelser (se »Ottende Beretning om Konkurrencepolitikken«, punkt 228), der af sektorbestemte årsager kan berettige anvendelsen af undtagelsesbestemmelsen i artikel 92, stk. 3, litra c) (se nedenfor). Blandt andre betingelser gælder det især, at støtten skal være betinget af, at de støttebegunstigede virksomheder træffer omstruktureringsforanstaltninger, som reelt kan gøre dem levedygtige, dog uden at disse foranstaltninger medfører uacceptable konsekvenser for samhandelsvilkårene inden for Fællesskabet.

Foruden ovennævnte årsager til uanvendeligheden i denne sag af de i artikel 92, stk. 3, litra a) og c), nævnte undtagelser baseret på regionale hensyn skal det også bemærkes, at de pågældende støtteforanstaltninger ikke indgår som led i udnyttelsen af de regionalstøtteordninger, der gælder for de relevante områder, men snarere har karakter af ad hoc-interventioner fra den spanske regerings side med det sigte at videreføre CCC's industrielle aktiviteter.

Med hensyn til undtagelsesbestemmelsen i EØF-traktatens artikel 92, stk. 3, litra b), er der intet i denne sag, der giver grundlag for at antage, at de pågældende støtteforanstaltninger tog sigte på at fremme virkeliggørelsen af et projekt af fælleseuropæisk interesse eller afhjælpe en alvorlig forstyrrelse i den spanske økonomi. De spanske myndigheder har da heller ikke fremsat argumenter af denne art for at berettige støtteforanstaltningerne.

Hvad angår undtagelsesbestemmelsen i EØF-traktatens artikel 92, stk. 3, litra c, der gælder for støtte til fremme af udviklingen af visse erhvervsgrene eller økonomiske regioner, forudsat at den ikke ændrer samhandelsvilkårene på en måde, der strider mod den fælles interesse, skal det for det første bemærkes, at hjælpen fra det offentlige i forbindelse med salget af CCC's aktiver falder ind under den støttekategori, der omfatter støtte til redning og omstrukturering af kriseramte virksomheder, eftersom gruppens finansielle stilling altid havde været kritisk. Og som de spanske myndigheder selv har oplyst, befandt gruppen sig på fallittens rand, da staten greb ind.

Støtte til kriseramte virksomheder indebærer den største risiko for overførsel af arbejdsløshed og industrielle problemer fra en medlemsstat til en anden. Denne form for støtte bidrager til at bevare status quo ved at hindre de normale konsekvenser af de markedsøkonomiske kræfters spil, nemlig lukning af virksomheder, der ikke evner at tilpasse sig forandringer i konkurrencemønstret. Derfor indtager Kommissionen altid en streng holdning, når den skal vurdere, om støtte til redning eller omstrukturering af kriseramte virksomheder er forenelig med fællesmarkedet. Navnlig kræver Kommissionen, at denne form for offentlig støtte ubetinget skal ledsages af et krav om, at den støttebegunstigede virksomhed gennemfører en fornuftig omstrukturerings- eller omstillingsplan, der kan genskabe dens levedygtighed på lang sigt. Samme plan skal indeholde en kompensation for støtten i form af et bidrag (der ligger ud over det normale spil for de af støtten ændrede markedskræfter) fra den støttebegunstigede virksomhed til opfyldelsen af EF-målsætninger som omhandlet i traktatens artikel 92, stk. 3. I praksis betyder det, at Kommissionen nøje må undersøge, om omstruktureringsprogrammerne for de virksomheder, der reddes af staten, er acceptable i forhold til den fælles interesse.

I CCC-sagen er Kommissionen nødsaget til at undersøge de omstruktureringsprogrammer, som køberne af CCC's aktiver potentielt kunne have udarbejdet for de pågældende industrianlæg, eftersom virksomhederne i CCC-gruppen ikke længere er ansvarlige for deres industrielle aktiviteter.

Det skal bemærkes, at EØF-traktatens artikel 92, stk. 1, tjener til at hindre konkurrencefordrejning som følge af statsstøtte, »der begunstiger visse virksomheder eller visse produktioner«, i sidstnævnte tilfælde uanset hvilken retlig enhed der varetager denne produktion.

At forhindre Kommissionen i at kontrollere støttede planer for redning og omstrukturering af industrielle aktiviteter, hvor industrianlæggene forbundet med disse aktiviteter overdrages af de berørte økonomiske beslutningstagere til en anden retlig enhed, ville være det samme som at tømme artikel 92 til 94 for deres indhold i visse situationer og dermed skabe et smuthul, som kunne benyttes til at undgå EØF-traktatens bestemmelser. Dette ville være tilfældet, hvis virksomhederne fik lov til at unddrage sig Kommissionens kontrol ved i forbindelse med omstruktureringen af deres industrielle aktiviteter at overføre deres aktiver til en anden retlig enhed. Ved sådanne lejligheder må EØF-traktatens princip om, at konkurrencen inden for fællesmarkedet ikke må fordrejes på en måde, der strider mod den fælles interesse, jf. artikel 3, litra f) — et princip, som Kommissionen har ansvaret for at håndhæve — have forrang

over enhver juridisk form eller dækning, der kunne hindre det i at blive håndhævet effektivt.

I denne sag modtog Kommissionen indledningsvis intet bevis fra de spanske myndigheder for, at støtteelementerne indeholdt i deres interventioner var forbundet med et acceptabelt omstruktureringsprogram for de industrianlæg, som ABB's datterselskaber overtog (se kapitel IV).

Kommissionen henvendte sig efterfølgende til de spanske myndigheder i april, maj og juli 1991 og i marts 1992 for at indhente både detaljerede oplysninger, der gjorde det muligt at sætte præcist tal på den påviste støtte til ABB, og en nøjagtig beskrivelse af ABB's påtænkte omstruktureringsforanstaltninger for CCC's tidligere industrianlæg.

Trods disse henvendelser kom der desværre intet ud af Kommissionens forsøg på forfølge drøftelserne yderligere efter de foreslåede linjer, idet de spanske myndigheder insisterede på, at de pågældende interventioner ikke indeholdt statsstøtteelementer.

Under disse omstændigheder måtte Kommissionen fortsætte sin undersøgelse af sagen uden de spanske myndigheders samarbejde i forbindelse med ovennævnte vigtige punkter, som den havde foreslået de spanske myndigheder. Det skal også bemærkes, at Kommissionen samtidig forelagde EF-Domstolen sine bemærkninger som led i den sag, som den spanske regering havde anlagt for at få annulleret Kommissionens beslutning af 25. juli 1990 om indledning af proceduren i EØF-traktatens artikel 92, stk. 3.

Ved skrivelse af 12. juni 1992 anmodede et advokatfirma, der optrådte på vegne af ABB Asea Brown Boveri Ltd (Zürich, Schweiz), om tilladelse til at præsentere Kommissionen for visse bemærkninger vedrørende den beslutning, som Kommissionen var i færd med at drøfte.

ABB indsendte sine første bemærkninger ved skrivelse af 8. juli 1992.

Ved skrivelse af 16. november 1992 modtog Kommissionen fra ABB en rapport med titlen »Rapport om rimeligheden af den pris, som ABB's datterselskaber betalte for overtagelsen af nogle af CCC's aktiver i Spanien den 3. juli 1990«. Denne rapport, som Price Waterhouse havde udfærdiget, konkluderede, at den pris, som ABB havde betalt for CCC's nettoaktiver, lå over den beregnede pris i den højere ende af en fair markedsværdiskala.

Ved skrivelse af 23. november 1992 indsendte ABB oplysninger om det omstruktureringsprogram, som var blevet gennemført i relation til CCC-gruppens tidligere virksomhed. ABB indsendte supplerende oplysninger ved skrivelser af 27. januar og 10. februar 1993.

ABB afgav disse oplysninger »med det udtrykkelige forbehold, at ABB ikke kan godtage påstanden om, at der blev ydet statsstøtte i forbindelse med erhvervelsen af CCC's aktiver, og at ABB giver den spanske regering medhold i, at Kommissionen ikke har ret til at foretage den igangværende undersøgelse«.

Oplysningerne fra ABB viser, at koncernen har gennemført et meget stramt omstruktureringsprogram efter erhvervelsen af visse aktiver, som tidligere tilhørte CCC-gruppens virksomheder. Som led i dette omstruktureringsprogram har ABB reduceret produktionskapaciteten og rationaliseret produktionen, overført teknologi og gennemført et omfattende investeringsprogram.

Det skal bemærkes, at ABB bekræftede, at »der herskede en betydelig overskudskapacitet inden for sektoren for tungt elektrisk udstyr forud for erhvervelsen af CCC-aktiverne og gennemførelsen af ABB's omstruktureringsprogram«. Ifølge ABB »var denne overskudskapacitet så meget mere byrdefuld for sektoren som at importen til det spanske marked efter Spaniens tiltrædelse af EF forøgedes. Dette lagde et ekstra konkurrencepres på de berørte virksomheder«.

Der er taget forskellige midler i brug for at mindske produktionskapaciteten: lukning af en hel fabrik; indskrænkning af parallelle produktionslinjer fra to eller tre linjer pr. produkt til blot en linje pr. produkt; indskrænkning af produktionsområder gennem lukning af fabriksbygninger; afhændelse af produktionsudstyr, dvs. maskiner og andre installationer; personaleindskrænkninger.

Fabrikken i Erándio er blevet lukket helt. Utidssvarende udstyr fra Erándio-fabrikken er blevet skrottet. En del af udstyret — navnlig produktionsmaskiner af nyere dato — er blevet flyttet til fabrikken i Galindo som erstatning for denne fabriks gamle maskiner, der til gengæld er blevet skrottet. Kun i meget få tilfælde er maskinerne fra Erándio blevet benyttet til at supplere det eksisterende udstyr i Galindo for dermed at opbygge de faciliteter, der er nødvendige for at sikre en levedygtig produktion som led i det nye produktionsprogram.

Desuden er produktionen af industri- og banemotorer og transformere på fabrikken i Sabadell blevet nedlagt gradvist.

En stor del af de resterende maskiner og andet udstyr fra CCC-virksomhederne er blevet fjernet, skrottet eller ødelagt for at reducere produktionskapaciteten til et rentabelt niveau.

Som led i omstruktureringsprogrammet har ABB omlagt det tidligere produktionsmønster. Dette har bl.a. medført, at aktiviteterne er blevet koncentreret, således at ikke mere end én virksomhed forestår produktionen af et bestemt produkt. ABB har også reduceret antallet af de oprindelige produktionslinjer og koncentreret

produktionen af de forskellige produkter omkring en enkelt produktionslinje, således at dobbeltarbejde undgås.

Resultaterne af de forskellige foranstaltninger fremstår tydeligt ved en gennemgang af produktionskapacitetstallene før og efter omstruktureringen. ABB's oplysninger om nedskæringerne i produktionskapaciteten er sammenfattet i de følgende tabeller (1):

(1) Af fortrolighedshensyn udelades henvisninger til absolutte tal for produktionskapaciteten i den meddelelse, der offentliggøres i *De Europæiske Fællesskabers Tidende.*

TABEL A

Produkt	Kapacitet før overtagelsen		Kapacitet efter omstruktureringen	
	Direkte timer	MW	Direkte timer	MW
Generatorer	(. . .)	(. . .)	(. . .)	(. . .)
Industrimotorer	(. . .)	(. . .)	(. . .)	(. . .)
Traktion (inkl. motorer)	(. . .)	(. . .)	(. . .)	(. . .)
Transformere (1)	(. . .)	(. . .)	(. . .)	(. . .)
Højsspændingsfordelingsanlæg (2)	(. . .)	(. . .)	(. . .)	(. . .)

(1) Tallene for transformere er angivet i MVA i stedet for MW.

(2) Analysen omfatter ikke produktionen af højspændingsfordelingsanlæg, idet omstruktureringsprogrammet har medført en ændring af det lokale indhold og produktintegrationen, hvilket har umuliggjort enhver sammenligning.

TABEL B

Kapacitetsnedskæring

Produkt	Direkte timer	%	MW	%
Generatorer	(. . .)	63,4 % fald	(. . .)	63,3 % fald
Industrimotorer	(. . .)	60,7 % fald	(. . .)	60,0 % fald
Traktion (inkl. motorer)	(. . .)	42,4 % fald	(. . .)	36,3 % fald
Transformere	(. . .)	51,7 % fald	(. . .)	53,3 % fald
		51,5 % fald (gennemsnit)		55,7 % fald (gennemsnit) (1)

(1) Beregningen af det samlede gennemsnit i MW giver ikke det helt korrekte billede, da transformernes kapacitet angives i MVA.

Disse oplysninger kan også sammenholdes med oplysningerne om den samlede efterspørgsel og produktionskapacitet i Spanien.

TABEL C

Produkt MW	Efterspørgsel	Kapacitet i alt Spanien 1990	Kapacitet CCC 1990	Kapacitet CCC efter omstrukturering
Generatorer	2 000	4 107	(. . .)	(. . .)
Industrimotorer	450	880	(. . .)	(. . .)
Traktion (inkl. motorer)	700	518	(. . .)	(. . .)
Transformere	3 500	7 500	(. . .)	(. . .)

Som en vigtig del af omstruktureringsprogrammet har ABB taget adskillige skridt til at rationalisere produktionen for at højne produktiviteten og sikre rentabiliteten.

Rationaliseringsforanstaltningerne omfatter følgende: »process-flow«-indretning af fabrikkerne, nye planlægningsmetoder (f.eks. just-in-time leverancer og ingen mellemliggende lagre), forbedring af produktkvaliteten, indskrænkning af fabriksarealer, forbedret service.

Ovenstående foranstaltninger udgør kun en lille del af et kompliceret rationaliseringsprogram, som endnu ikke er bragt til ende. De har imidlertid allerede givet bemærkelsesværdige resultater: arbejdsproduktiviteten er steget med over (. . .) %, produktionstiden på fabrikkerne er faldet med (. . .) %, fabrikkernes varelager er blevet reduceret med (. . .) %, fejlniveauet ved afprøvning er faldet fra tidligere (. . .) % til nu blot (. . .) %, leveringer til tiden er blevet forøget fra (. . .) % til (. . .) %, og fabriksarealet er blevet reduceret med (. . .) % (1).

Den samlede værdi af den teknologi, der er blevet overført til de aktiviteter, der er ved at blive omstruktureret ved hjælp aktiverne erhvervet fra CCC, andrager på normale vilkår over 250 mio. US $.

Med hensyn til investeringsprogrammet indebar den oprindelige plan og det tilsagn, som udgjorde en integrerende del af den transaktion, hvorved ABB erhvervede visse aktiver fra CCC, investeringer på omkring 5,6 mia. pta., men den reviderede investeringsplan, som er ved at blive ført ud i livet, omfatter investeringer på i alt 10,523 mia. pta.

De oplysninger, som Kommissionen modtog fra ABB, blev ved skrivelser af 18. december 1992 og 9. marts 1993 videregivet til de spanske myndigheder, som blev anmodet om at kommentere dem.

Ved skrivelser af 18. januar og 20. april 1993 understregede de spanske myndigheder igen, at de af undersøgelsen omfattede interventioner efter deres opfattelse ikke indeholdt statsstøtteelementer, men samtidig meddelte de Kommissionen, at de kunne tilslutte sig ABB's omstruktureringsprogram med henblik på en eventuel anvendelse af undtagelsesbestemmelsen i EØF-traktatens artikel 92, stk. 3, litra c).

På baggrund af oplysninger fra ABB og de spanske myndigheders tilslutning hertil er Kommissionen nået til følgende konklusioner:

Hvad angår rapporten om rimeligheden af den pris, som ABB betalte for visse CCC-aktiver, må Kommissionen påpege, at den omstændighed, at ABB overtog CCC for en pris, der afspejlede en fair markedsværdi — således som den pågældende rapport søger at påvise — ikke er tilstrækkelig til at kunne konkludere, at de spanske myndigheders interventioner i forbindelse med redningen af CCC-gruppens aktiviteter ikke indeholdt statsstøtteelementer overhovedet.

Det faktum, at en køber betaler en rimelig pris for en virksomhed — dvs. en pris baseret på rimelige forventninger om genindtjening af investeringen med et rimeligt afkast inden for en rimelig tidshorisont — vidner kun om, at køberen har opført sig som en fornuftig privat investor, der opererer på markedsøkonomiske vilkår. Men denne køber-adfærd udelukker ikke muligheden for, at staten yder støtte, hvis den ikke opfører sig som en markedsøkonomisk investor over for deltagerne i transaktionen (køber og sælger). I CCC-sagen kan det ikke siges, at statens adfærd har svaret til den adfærd, som en markedsøkonomisk investor ville have udvist i samme stilling og under lignende omstændigheder (se kapitel VI).

I denne sag skal det nok engang bemærkes, at det må antages at være klart bevist, at der blev ydet støtte til ABB, idet staten ikke — trods sit pant — inddrev noget beløb fra salget af CCC-aktiverne til ABB, og idet ABB deltog aktivt i forhandlingerne forud for og efter overtagelsen på den betingelse, at staten påtog sig betydelige omstruktureringsomkostninger, for hvilke den som en af virksomhedernes kreditorer ikke havde ansvaret for overhovedet.

Men selv om de spanske myndigheders interventioner har indeholdt statsstøtteelementer som omhandlet i EØF-traktatens artikel 92, stk. 1, kan Kommissionen erklære støtten forenelig med fællesmarkedet på basis af EØF-traktatens artikel 92, stk. 3, litra c), hvis den som tidligere nævnt er betinget af, at der gennemføres et omstruktureringsprogram for de støttede aktiviteter, som skal være acceptabelt ud fra en EF-synsvinkel.

Som Kommissionen gentagne gange har påpeget over for de spanske myndigheder skal analysen af sagen derfor fokusere på, om der ydes tilstrækkelig kompensation for den konkurrencefordrejning, støtten forårsager.

Eftersom den pågældende støtte blev ydet til redning og omstrukturering af kriseramte virksomheder, er Kommissionen forpligtet til at kontrollere, at støtten er gjort betinget af, at de støttebegunstigede gennemfører et omstruktureringsprogram, der kan genskabe deres levedygtighed uden at ændre konkurrencevilkårene i EF. I sidstnævnte henseende forventer Kommissionen sædvanligvis, at støttemodtagerne nedlægger urentable produktionslinjer og/eller reducerer produktionskapaciteten.

(1) Af fortrolighedshensyn udelades tallene i meddelelsen i *De Europæiske Fællesskabers Tidende.*

Efter henvendelsen fra ABB som led i proceduren har Kommissionen for første gang fået detaljerede oplysninger om ABB's omstruktureringsforanstaltninger.

Disse oplysninger viser, at ABB's omstruktureringsprogram for de støttede aktiviteter vil reducere produktionskapaciteten på tværs af alle virksomhederne med i gennemsnit 51,5 % målt i direkte timer eller 55,7 % i MW (se tabel B). Disse foranstaltninger har fjernet overskudskapaciteten på det spanske marked og de konkurrencemæssige spændinger inden for denne sektor på EF-plan. De gør det også muligt for konkurrenter at erhverve markedsandele på de relevante delmarkeder.

Omstruktureringen synes endvidere at tage sigte på at skabe produktive, rentable og levedygtige aktiviteter, der kan integreres i ABB-koncernens struktur i Spanien. Til denne ende har ABB ydet store summer og overført megen knowhow til de tidligere CCC-virksomheder for at sikre deres overlevelse.

Kommissionen skal også tage hensyn til, at omstruktureringsprogrammet vil sikre arbejdspladser i områder med særlige underbeskæftigelsesproblemer og industriel tilbagegang. Det skal i denne henseende bemærkes, at 63 % af CCC's arbejdsstyrke befandt sig i regionalstøtteberettigede områder (20 % i områder omfattet af artikel 92, stk. 3, litra a)).

I lyset af ovenstående betragtninger kan Kommissionen derfor konkludere, at CCC's tidligere industrielle aktiviteter, der i dag ejes og drives af ABB, vil blive omstruktureret i overensstemmelse med en plan, der kan betragtes som acceptabel ud fra en EF-synsvinkel.

Statsstøtteelementerne indeholdt i de spanske myndigheders interventioner i forbindelse med CCC's salg af visse udvalgte aktiver til datterselskaber af ABB kan derfor henføres under uforenelighedsundtagelsen i EØF-traktatens artikel 92, stk. 3, litra c), da de ikke synes at fordreje konkurrencevilkårene inden for EF på en måde, der strider mod den fælless interesse —

VEDTAGET FØLGENDE BESLUTNING:

Artikel 1

De spanske myndigheders interventioner bestående af

— eftergivelse af de offentlige kreditorers krav over for CENEMESA/CADEMESA/CONELEC (CCC) på 35,91 mia. pta. minus deres udbytte fra salget af visse aktiver og

— anvendelse af støtteordningen indført ved lov nr. 27/1984 om industriel omlægning og reindustrialisering til finansiering af en førtidspensioneringsordning for CCC's ansatte

som blev besluttet i forbindelse med CCC's salg af visse udvalgte aktiver til følgende datterselskaber af Asea-Brown Boveri (ABB): ABB Energía SA, ABB Generación SA, ABB Metrón SA, ABB Industria SA, ABB Motores SA, ABB Nortem SA, ABB Sabadell SA, ABB Galindo SA, ABB Trafodis SA, ABB Subestaciones SA, ABB Trafo SA, ABB Trafonor SA, ABB Trafosur SA, ABB Tracción SA, ABB Service SA, ABB Imasde SA, ABB Uno SA, ABB Dos SA, ABB Tres SA, ABB Cuatro SA, ABB Cinco SA, ABB Seis SA og ABB Siete SA, udgør statsstøtte efter EØF-traktatens artikel 92, stk. 1.

Den pågældende støtte er ulovlig i henhold til EF-lovgivningen, idet den blev ydet af den spanske regering i strid med bestemmelserne i EØF-traktatens artikel 93, stk. 3.

Støtten kan dog betragtes som forenelig med fællesmarket i medfør af EØF-traktatens artikel 92, stk. 3, litra c).

Artikel 2

Den spanske regering indsender årligt indtil 1995 en rapport til Kommissionen om gennemførelsen af omstruktureringsprogrammet for de virksomheder, som tidligere blev drevet af CCC, og som i dag drives af ABB.

Artikel 3

Denne beslutning er rettet til Kongeriget Spanien.

Udfærdigt i Bruxelles, den 22. juli 1993.

På Kommissionens vegne

Karel VAN MIERT

Næstformand